

A K E P

AUTORITETI I KOMUNIKIMEVE
ELEKTRONIKE DHE POSTARE

RAPORTI VJETOR

2011

www.akep.al
info@akep.al

PARATHËNIE	4
AUTORITETI I KOMUNIKIMEVE ELEKTRONIKE DHE POSTARE	6
1 PANORAMË E PËRGJITHSHME, TË DHËNA MBI TREGUN	7
1.1 TELEFONIA CELULARE	10
1.1.1 <i>Numri i pajtimtarëve dhe pjesët e tregut</i>	10
1.1.2 <i>Struktura e përdoruesve celularë 2011</i>	13
1.1.3 <i>Përdorimi mesatar mujor i shërbimeve celulare</i>	15
1.1.4 <i>Shërbime të reja: 3G</i>	15
1.2 TELEFONIA FIKSE	16
1.2.1 <i>Numri i pajtimtarëve dhe pjesët e tregut</i>	16
1.2.2 <i>Përdorimi mesatar mujor i shërbimeve të Albtelecom</i>	17
1.3 INTERNETI	18
1.3.1 <i>Numri i pajtimtarëve me akses broadband në Internet dhe struktura e tyre</i>	18
1.3.2 <i>Ofrimi me shumicë i aksesit në Internet dhe infrastruktura</i>	20
2 VEPRIMTARIA E RREGULLIMIT EKONOMIK TE TREGUT	21
2.1 ANALIZAT E TREGJEVE	21
2.2 MASAT RREGULLATORE	23
3 VEPRIMTARIA E RREGULLIMIT TEKNIK	25
3.1 ADMINISTRIMIN ME EFEKTIVITET TË SPEKTRIT TË FREKUENCAVE	25
3.2 MIRATIMI I STANDARDEVE DHE TREGUESVE TË CILËSISË SË SHËRBIMIT	25
3.3 ADMINISTRIMI DHE LIBERALIZIMI I VAZHDUESHËM I DOMAIN-EVE NËN.AL	26
4 VEPRIMTARIA INSPEKTUESE DHE MONITORUESE	27
4.1 VEPRIMTARIA INSPEKTUESE	27
4.2 VEPRIMTARIA MONITORUESE	27
5 VEPRIMTARIA JURIDIKE NË RREGULLIM	28
6 RREGULLIMI I TREGUT POSTAR	28
7 FUNKSIONIMI I AKEP	29
7.1 STRUKTURA DHE BURIMET NJERËZORE	29
7.2 REALIZIMI I TREGUESVE FINANCIARË VJETORË TË AKEP	30
7.3 NGRITJA DHE PËRMIRËSIMI I SISTEMEVE INFORMATIKE DHE IMPLEMENTIMI I SHËRBIMEVE ON-LINE	31

FOREWORD	34
ELECTRONIC AND POSTAL COMMUNICATIONS AUTHORITY	36
1 OVERVIEW, DATA ON THE MARKET	37
1.1 MOBILE TELEPHONY	40
1.1.1 <i>Number of subscribers and the market share</i>	40
1.1.2 <i>Structure of users of mobile telephony 2011</i>	43
1.1.3 <i>Average monthly use of mobile services</i>	45
1.1.4 <i>New services: 3G</i>	45
1.2 FIXED TELEPHONY	46
1.2.1 <i>Number of subscribers and market share</i>	46
1.2.2 <i>Average monthly use of Albtelecom services</i>	47
1.3 INTERNET	48
1.3.1 <i>Number of broadband Internet subscribers and their structure</i>	48
1.3.2 <i>Provision of wholesale Internet access and infrastructure</i>	50
2 ECONOMIC MARKET REGULATION ACTIVITY	51
2.1 MARKET ANALYSIS	51
2.2 REGULATORY MEASURES	53
3 TECHNICAL REGULATION ACTIVITY	55
3.1 EFFECTIVE ADMINISTRATION OF FREQUENCY SPECTRUM	55
3.2 APPROVAL OF STANDARDS AND QUALITY OF SERVICE INDICATORS	55
3.3 ADMINISTRATION AND CONTINUOUS LIBERALIZATION OF DOMAINS UNDER .AL	56
4 INSPECTING AND MONITORING ACTIVITY	57
4.1 INSPECTING ACTIVITY	57
4.2 MONITORING ACTIVITY	57
5 JURIDICAL ACTIVITY UNDER REGULATION	58
6 POSTAL MARKET REGULATION	58
7 AKEP FUNCTIONING	59
7.1 ORGANIZATION CHART AND HUMAN RESOURCES	59
7.2 REALIZATION OF ANNUAL FINANCIAL INDICATORS OF AKEP	60
7.3 ESTABLISHMENT AND UPGRADE OF INFORMATION SYSTEMS AND IMPLEMENTATION OF ON-LINE SERVICES	61

PARATHËNIE

I nderuar lexues,

Në ditët e sotme, njerëzit dhe bizneset kanë nevojë të jenë më të "lidhur", dhe infrastruktura e telekomunikacioneve i sjell ato më afër dhe më shpejt në lidhje. Komunikimi po ndryshon mënyrën e punës dhe jetesës në shoqëri dhe tregu i telekomunikacioneve konsiderohet si lokomotive e çdo ekonomie kombëtare.

AKEP, duke qenë një rregullator i pavarur dhe pararendës për tregun e telekomunikacioneve në vend, punon për nxitjen e konkurrencës, krijimin e një klime të favorshme për investime në infrastrukturën e komunikimeve elektronike dhe prezantimin e teknologjive të reja për një cilësi të lartë dhe kosto të përballueshme të produkteve për konsumatorët e këtyre shërbimeve.

Puna e AKEP në vitin 2011, ishte vazhdim i asaj të vitit 2010, ku përballimi i sfidave të prezantuara solli risi në tregun e telekomunikacioneve në vend:

- ▶ ofrimin për herë të parë në Shqipëri të shërbimeve të standardit 3G nga "Vodafone Albania" më 10 Janar 2011, dhe
- ▶ implementimin e Portabilitetit të Numrit më 2 Maj 2011, me impakt në rritjen e konkurrencës efikente në prezantimin e paketave dhe planeve tarifore të ulëta për përdoruesit e shërbimeve celulare.

Në vitin 2011, tregu i komunikimeve elektronike vazhdoi të rritet në tre segmentet e tij: telefoninë e lëvizshme, fikse dhe të Internetit.

Numri i pajtimtarëve të telefonisë së lëvizshme arriti në afërsisht 5.2 milion, me një rritje prej 15% krahasuar me vitin 2010, i cili përbën një normë penetrimi (numri i përdoruesve për 100 banorë) prej 185%, që është shumë më e lartë se niveli prej 140% në vitin 2010 apo niveli mesatar në vendet e BE prej 124% në 2010.

Përveç rritjes së numrit të pajtimtarëve, rritje ka patur dhe përdorimi i shërbimeve celulare. Konsumi mesatar i thirrjeve është rritur me 4-5%, ndërsa përdorimi i SMS-ve është rritur ndjeshëm me 21%. Në vitin 2011, një përdorues celular ka kryer mesatarisht 177 minuta komunikim në muaj dhe ka dërguar rreth 12 SMS në muaj.

Reduktimi i ndjeshëm i tarifave celulare në vitet e fundit, si rezultat i ndërhyrjeve në këto tarifa nga AKEP si dhe nga konkurrenca më e lartë në treg, ka përmirësuar pozicionin e Shqipërisë në krahasim me vendet e BE duke e çuar rreth niveleve mesatare të këtyre shpenzimeve edhe më të ulëta (nga nivelet maksimale deri në vitin 2008). Me prezantimin e portabilitetit të numrit, ky pozicion është përmirësuar në vitin 2011.

Dhënia e autorizimit të dytë individual, për përdorimin e frekuencave për ofrimin e shërbimeve të standardit 3G operatorit "AMC" në Shtator 2011, shihet si premisë për rritjen e përdorimit të shërbimeve me brez të gjerë (broadband) në vend.

Në fund të vitit 2011, u konstatua rritje e lehtë e segmentit të telefonisë fikse, duke e çuar normën e penetrimit të telefonisë fikse në Shqipëri në 12% krahasuar me 10% në vitin 2010.

Trendi aktual i penetrimit të telefonisë fikse, rritja e konkurrencës nga operatorët alternativë si dhe prezantimi i shërbimeve fikse nga operatorët celulare, sjell optimizëm

në rritjen e këtij segmenti tregu.

Gjatë vitit 2011, janë vënë re dhe disa ndryshime cilësore dhe reduktime të tarifave në ofrimin e aksesit broadband në Internet: rritje e penetrimit, rritje e shpejtësisë së aksesit në Internet, reduktim i tarifave, si dhe rritje e konektivitetit ndërkombëtar.

Për të ardhmen, angazhimet tona përqasen me objektivat e Qeverisë për një “Shqipëri Dixhitale”.

Aksesi në broadband tashmë është bërë një çështje e ditës, është problemi më madhor që ka sektori i komunikimeve elektronike që lidhet me perspektivën e afërt dhe të largët të zhvillimit të sektorit, dhe indikator kryesor i zhvillimit të një vendi modern.

Nuk mund të këtë një përdorim masiv, një transformim të marrëdhënieve të çdo institucioni me publikun pa një rrjet të zhvilluar të transmetimit të të dhënave. Të gjitha projektet dhe aplikimet on-line që po prezantohen me një shpejtësi shumë të madhe, mbase dhe jashtë parashikimeve të disa viteve më pare, kërkojnë bandwidth, kërkojnë kapacitete si brenda vendit ashtu dhe në lidhjet ndërkombëtare.

AKEP, si institucion që rregullon një treg avantgarde në ndryshime, po punon për të kaluar në *e-Authority* ku konsumatorët e shërbimeve të AKEP do t’i përfitojnë ato të gjitha online.

Së fundmi, më lejoni t’ju paraqes Raportin Vjetor, i cili përmban aktivitetet, ngjarjet dhe zhvillimet më të rëndësishme të ndodhura në sektor gjatë 2011, duke Ju siguruar se AKEP do të përmbushë në vazhdimësi rolin e vet rregullator në sektor, me qëllim inkurajimin e investimeve dhe dhënien e garancive për konkurrencë efëcente dhe përfitime për konsumatorin.

Sinqerisht,

KRYETAR

AUTORITETI I KOMUNIKIMEVE ELEKTRONIKE DHE POSTARE

Autoriteti i Komunikimeve Elektronike dhe Postare [AKEP] është organi rregullator në fushën e komunikimeve elektronike dhe të shërbimit postar, i cili mbikëqyr kuadrin rregullator të përcaktuar nga ligji për komunikimet elektronike, nga ligji për shërbimin postar dhe nga politikat e zhvillimit, të përcaktuara nga Këshilli i Ministrave.

AKEP është person juridik, publik, jobuxhetor, i cili drejtohet nga Këshilli Drejtues që është i pavarur në marrjen e vendimeve dhe funksionon në bazë të rregullores së brendshme, të miratuar nga ai vetë. Këshilli Drejtues përbëhet nga 5 anëtarë, të cilët zgjidhen nga Kuvendi, me propozimin e Këshillit të Ministrave, për një periudhë 5 vjeçare, me të drejtë rizgjedhje jo më shumë se 1 herë. Kuvendi cakton Kryetarin ndërmjet anëtarëve të Këshillit Drejtues, i cili është drejtuesi ekzekutiv i Autoritetit të Komunikimeve Elektronike dhe Postare.

Kompetencat dhe detyrat e AKEP përcaktohen në Ligjin nr. 9918, datë 19.05.2008 “Për komunikimet elektronike në Republikën e Shqipërisë dhe Ligjin nr. 10132, datë 11.05.2009, “Për disa ndryshime dhe shtesa në Ligjin nr. 8530, datë 23.09.1999 “Për shërbimin postar në Republikën e Shqipërisë”.

MISIONI

AKEP është një rregullator i pavarur dhe pararendës për tregjet e telekomunikacioneve dhe postare duke kërkuar të arrijë një kuadër rregullator që nxit një mjedis të favorshëm për investitorët dhe ofron zgjidhje, çmim dhe cilësi më të mirë për të gjithë përdoruesit e shërbimeve të telekomunikacioneve dhe postare në Shqipëri.

1 PANORAMË E PËRGJITHSHME, TË DHËNA MBI TREGUN

Numri i sipërmarrësve të regjistruar për ofrim rrjetesh apo shërbimesh publike të komunikimeve elektronike gjatë vitit 2011, ka qenë pothuajse i njëjtë me atë të vitit 2010. Referuar “Regjistrin të Sipërmarrësve” numri i sipërmarrësve të cilët kanë njoftuar AKEP për ofrimin e rrjeteve dhe shërbimeve të komunikimeve elektronike deri në fund të vitit 2011 ishte 202 në krahasim me 196 deri në fundvitin 2010 dhe përkatësisht:

- ▶ Ofrim shërbimi publik telefonik të lëvizshëm – 4 sipërmarrës, i njëjtë me vitin 2010;
- ▶ Ofrim shërbimit publik telefonik fiks (të qëndrueshëm) – 79 sipërmarrës, kundrejt 82 në vitin 2010;
- ▶ Ofrim shërbimi të aksesit në Internet – 130 sipërmarrës, kundrejt 116 në vitin 2010;
- ▶ Ofrim shërbimi me vlerë të shtuar – 48 sipërmarrës, kundrejt 43 në vitin 2010;
- ▶ Ofrim të linjave me qera – 30 sipërmarrës, kundrejt 37 në vitin 2010.

Gjatë vitit 2011, janë regjistruar 35 sipërmarrës të rinj, ndërsa 17 sipërmarrës kanë kërkuar mbylljen e të gjitha rrjeteve dhe shërbimeve.

Gjithashtu, kanë njoftuar mbyllje të një ose disa shërbimeve 36 sipërmarrës kryesisht shërbimin e transmetimit të të dhënave.

Me qëllim lehtësimin e procedurave dhe rritjen e transparencës në trajtimin e njoftimit dhe konfirmimin e ofrimit të rrjeteve dhe shërbimeve të komunikimeve elektronike nga subjektet, gjatë vitit 2011, AKEP ka punuar në hartimin e një rregullore të re “Për Autorizimin e Përgjithshëm”, duke e shoqëruar me aplikacionin përkatës online.

Tregues Financiarë

Të ardhurat totale të sipërmarrësve në tregun e komunikimeve elektronike për vitin 2011 ishin 51922 milion Lek të cilat përbëjnë një reduktim prej rreth 9% në krahasim me vitin 2010 kur të ardhurat ishin 57087 milion LEK. Ky reduktim i të ardhurave është në tendencë të kundërt me volumin e shërbimeve të cilat janë rritur ndjeshëm gjatë vitit 2011 (Internet dhe telefoni celular).

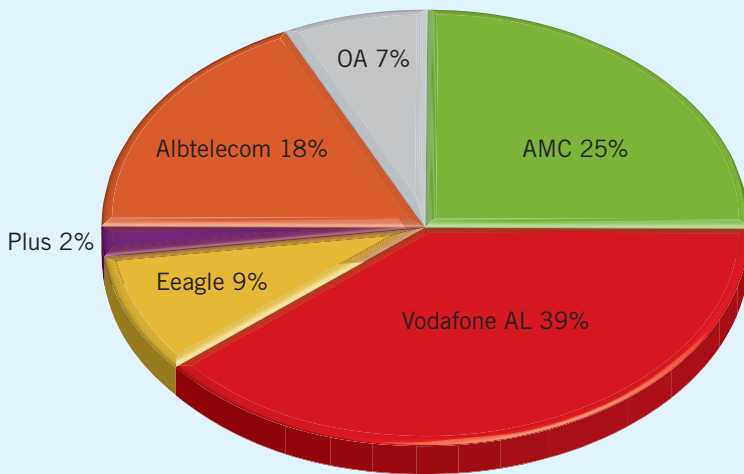
Reduktimi i të ardhurave të sektorit rezulton të jetë kryesisht si pasojë e reduktimit të të ardhurave të operatoreve celulare gjatë vitit 2011, të ardhura të cilat ishin 39.2 miliard lekë, që përbën një reduktim prej 6% në krahasim me vitin 2010, kur të ardhurat ishin 41.9 miliard lekë. Ndërkohë rënie në të ardhura kanë pasur edhe Albtelecom dhe operatorët alternative në total.

Peshën kryesore të të ardhurave të sektorit edhe për vitin 2011 vazhdojnë ta mbajnë operatorët celularë dhe Albtelecom, të cilët së bashku zotërojnë rreth 93% të të ardhurave të të gjithë sektorit, ndërsa operatorët e tjerë (Operatorët Alternativë) zotërojnë rreth 7% pjesë tregu (rënie nga niveli 8% në 2010). Të ardhurat e operatorëve celularë përbëjnë rreth 75% të të ardhurave të të gjithë tregut (rritje nga 73% e 2010

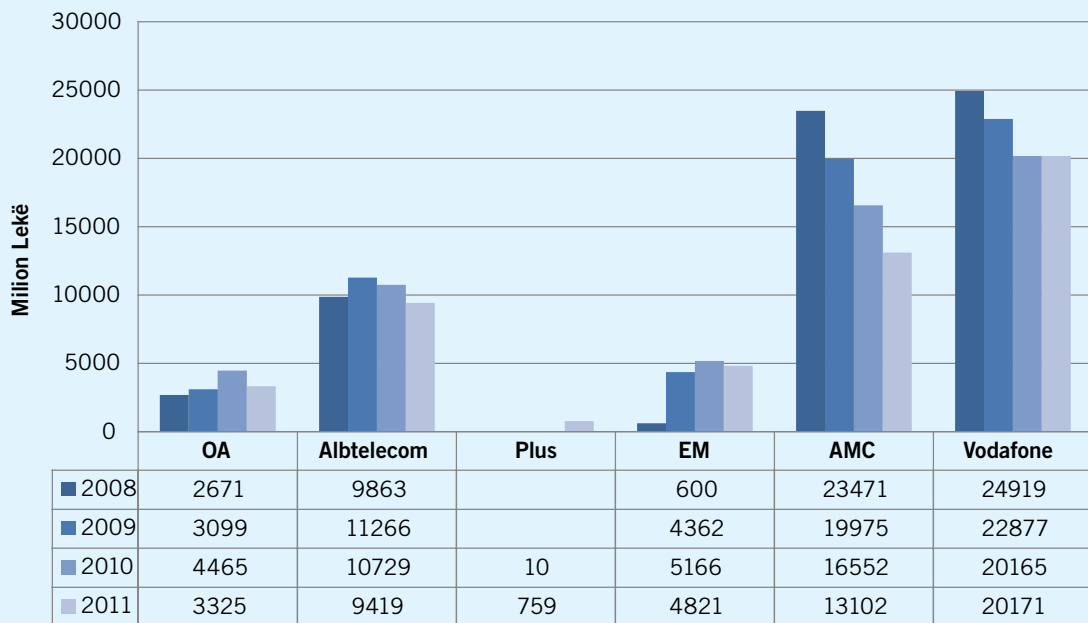
për të njëjtët tregues të krahasuar], ndërsa operatori fiks Altelecom zotëron 18% të të ardhurave të sektorit (një rënie e vogël prej rreth 1 pikë përqindje në krahasim me 2010).

Sipërmarrësit alternative ndër më kryesorët sipas të ardhurave mund të vlerësohen operatorët ABCom, Primo, ASC, Abissnet, Nisatel dhe Info Telecom të cilët së bashku zënë rreth 5% të të ardhurave të sektorit, apo rreth 80% të peshës totale të të ardhurave të operatorëve alternativë.

Figura 1 Të ardhurat totale të operatorëve të komunikimeve Elektronike (2011)

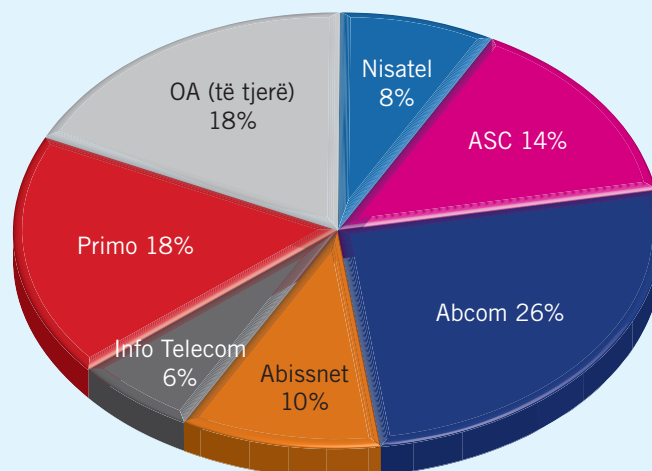

Figura 2 Ecuria e të ardhurave totale të operatorëve të komunikimeve elektronike (2008-2011)

Figura 3 Pjesët e tregut në të ardhura të operatorëve alternativeë në tregun e komunikimeve elektronike për vitin 2011

Investimet

Përsa u përket investimeve të kryera në vitin 2011, tabela e mëposhtme paraqet të dhënat sipas deklarimeve të operatorëve. Rritje të ndjeshme në krahasim me 2010 paraqesin investimet në rrjete fikse dhe fibrat optike për rrjete backbone.

Tabela 1 Investimet e operatorëve të komunikimeve elektronike (2011)

	2010	2011
Investime në infrastrukturë në rrjetet fikse:	1,820	3,254
Rrjet telefonik PSTN/ISDN	524	427
Rrjet IP (ISP), platforma IP	222	1,434
Infrastrukturë rrjet backbone FIBER OPTIKE	1,074	1,393
Investime në infrastrukturë rrjeti celulare	8,089	6,831
Total	9,909	10,085

Të punësuar

Numri i të punësuarve me kohë të plotë nga sipërmarrësit e komunikimeve elektronike në vitin 2011 ishte 4166 që përbën një rënie të vogël në krahasim me 2010 (4240). Shpërndarja sipas gjinisë tregon se në vitin 2011, 45% e të punësuarve ishin femra. Sipërmarrësi me numrin më të madh të të punësuarve është Albtelecom me 36% të të

gjithë të punësuarve në tërë sektorin.

Figura 4 Shpërndarja e të punësuarve në sektorin e komunikimeve elektronike 2011

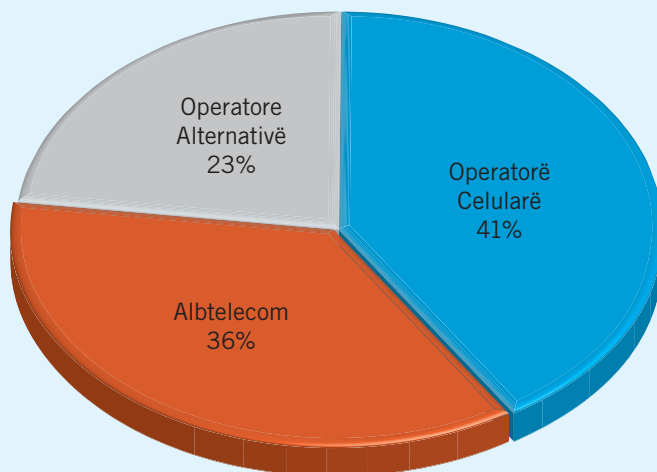

Tabela e mëposhtme paraqet numrin e të punësuarve në sektorin e komunikimeve elektronike në fund të vitit 2011.

Tabela 2 Numri i të punësuarve në sektorin e komunikimeve elektronike (2011)

	Operatorë Celularë	Albtelecom	Operatorë Alternativë	Total
Të punësuar me kohë të plotë	1700	1491	975	4166
Prej të cilëve femra	941	597	314	1852

1.1 TELEFONIA CELULARE

1.1.1 Numri i pajtimtarëve dhe pjesët e tregut

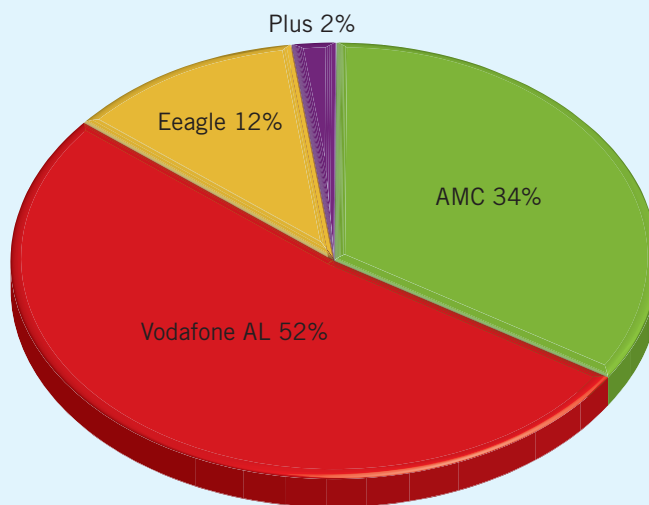
Në fund të vitit 2011, numri i pajtimtarëve të telefonisë së lëvizshme arriti në afërsisht 5.2 milion, e cila përbën një normë penetrimi (numri i përdoruesve për 100 banorë) prej 185%, një shifër shumë më e lartë se niveli prej 140% në vitin 2010, apo niveli mesatar në vendet e BE prej 124% në 2010. Numri i pajtimtarëve celularë i referohet numrit të kartave SIM aktive, dhe politikat e operatorëve janë që një kartë SIM mund të jetë aktive për një vit nga momenti kryerjes së thirrjes së parë, dhe nëse koha e bisedës përfundon para aftit 1 vjeçar pajtimtari mund të marrë thirrje hyrëse për 6 muaj. Ndërkohë nëse do ti referoheshim numrit të pajtimtarëve që kanë kryer komunikim në tre muajt e fundit (aktive), numri i pajtimtarëve celularë në fund të vitit 2011, do të ishte 3,108,087 (norma e penetrimit 110%) krahasuar me 3,157,404 në fund të 2010. AKEP gjykon se

ndryshimi në vlerat e cituara më sipër ndodh për shkak se në shifrën e numrit të kartave SIM referuar më sipër ka një numër të konsiderueshëm pajtimtarësh me përdorim sezonal, si p.sh emigrantë apo vizitorët në Shqipëri, si edhe një numër pajtimtarësh që mund të mos e përdorin më një kartë SIM, megjithëse ajo rezulton aktive. AKEP, këtu i referohet numrit të kartave SIM aktive si numri i pajtimtarëve celularë, pasi kjo është praktikë që ndiqet edhe në vendet e tjera.

Norma vjetore e rritjes së numrit të përdoruesve ishte rreth 15% (rreth 690 mijë përdorues më shumë), që është më e lartë se norma vjetore e rritjes prej 9% në vitin 2010. Gjatë vitit 2011 rritje më të madhe ka pasur operatori më i ri në treg Plus Communication me rreth 370 mijë pajtimtarë më shumë se 2010, i pasuar nga Eagle Mobile me rreth 290 mijë apo 35% rritje dhe Vodafone me 8% rritje vjetore. AMC operatori më i madh në treg për sa i përket numrit të pajtimtarëve ka pasur reduktim me 5% të tyre.

Të ardhurat totale të katër operatorëve celularë gjatë vitit 2011 ishin 39.2 miliard lekë, që përbën një reduktim prej 6% në krahasim me vitin 2010, kur të ardhurat ishin 41.9 miliard lekë.

Figura 5 Të ardhurat dhe pjesët e tregut të operatorëve celularë (2011)

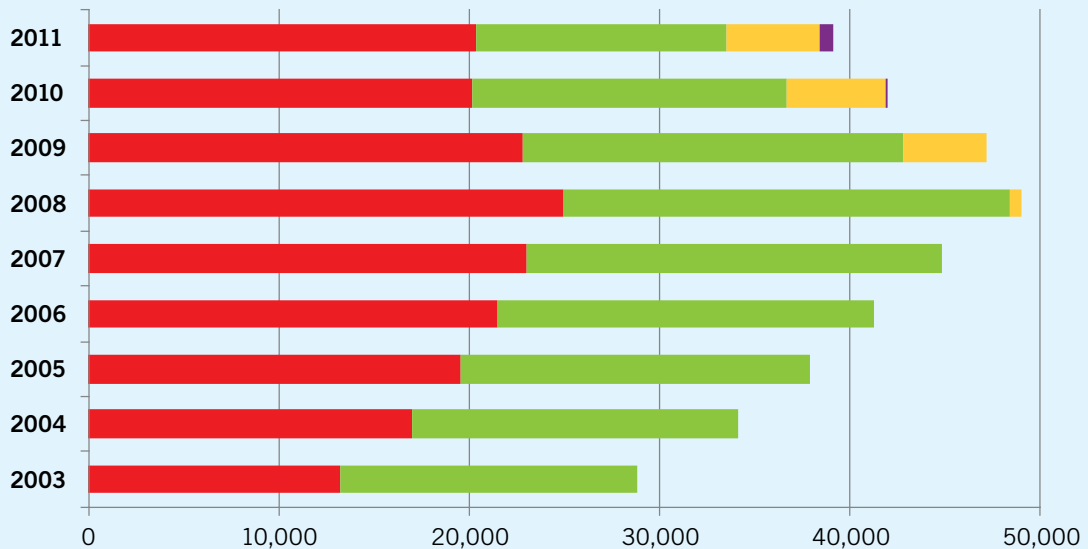
Në figurën e mëposhtme paraqitet tendenca e të ardhurave celularë në periudhën 2003-2011, ku mund të vihet re se në vitin 2011 ka pasur një rënie të të ardhurave në krahasim me vitin e mëparshëm 2010.

Gjatë 2011 rënie më të madhe ka pasur AMC me 20% dhe Eagle me 6%. Ndërsa Vodafone ka pasur ndryshim të vogël me rritje prej 1%.

Plus, si operatori më i ri ka pasur rritje të madhe me rreth 75 herë, por duhet marrë në

konsideratë se për vitin 2010 Plus ishte në treg për vetëm 1 muaj.

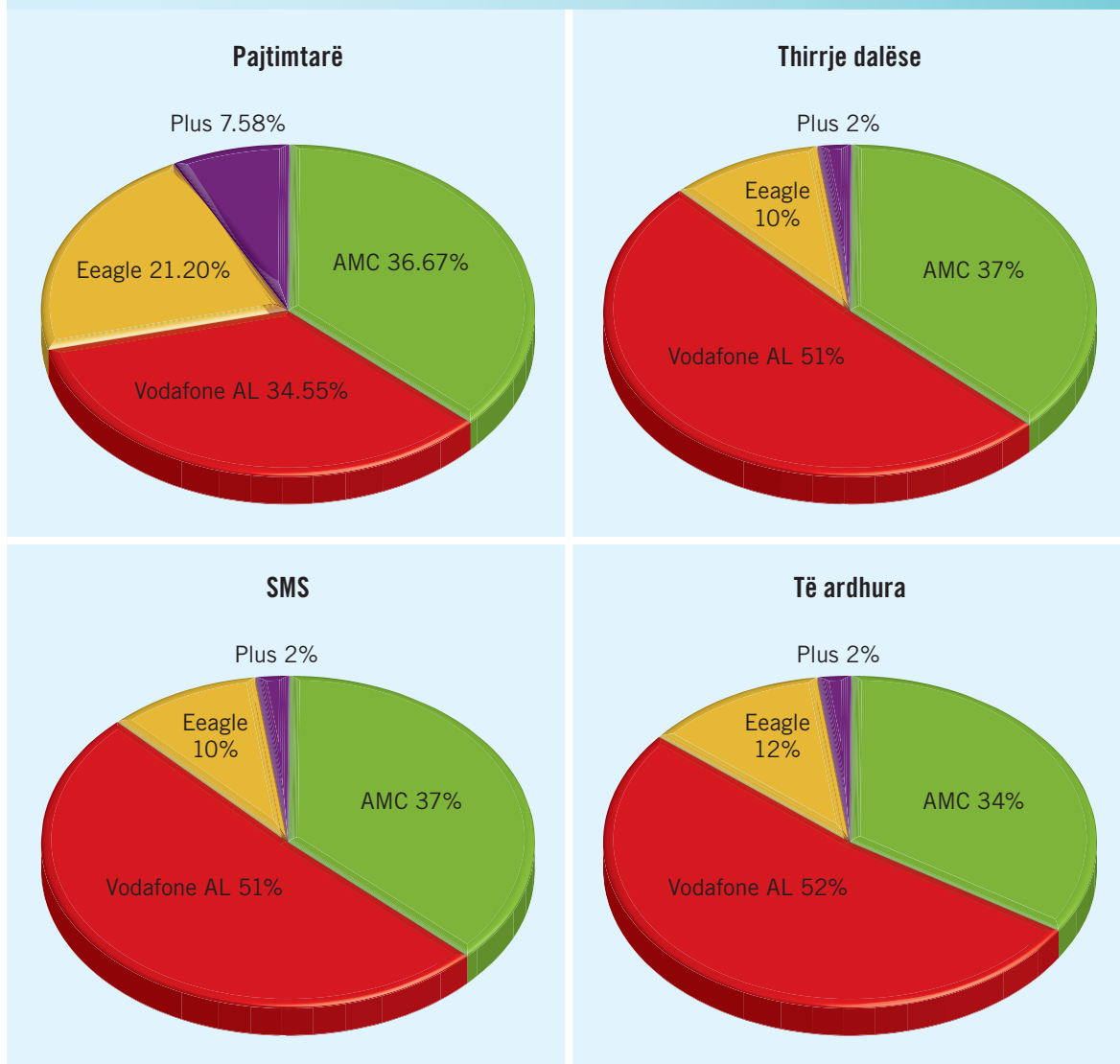
Figura 6 Të ardhurat e operatorëve celularë 2003-2011

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Vodafone	13,266	17,007	19,605	21,483	23,075	24,919	22,877	20,165	20,347
AMC	15,526	17,106	18,326	19,811	21,785	23,471	19,975	16,552	13,214
Eagle						600	4,362	5,166	4,865
Plus								10	751

Milion Lek

Figura e mëposhtme paraqet pjesët e tregut për vitin 2011 për disa tregues kryesorë. Nga grafiket mund të vëmë re AMC zotëron pjesë tregu më të madhe për numër pajtimtarësh me 37%, ndërsa për të ardhurat zë 34%, thirrje dalëse 37% dhe SMS 37%, ndërsa Vodafone ka pjesë më të mëdha tregu për volume të ardhurash 52%, ndërsa për thirrje dalëse 51% dhe SMS 51% respektivisht. Eagle Mobile ka arritur në 21% pjesë tregu për numrin e pajtimtarëve dhe 12% pjesë tregu për të ardhurat, 10% pjesë tregu për thirrjet dalëse dhe SMS, ndërsa Plus rreth 8% për numër pajtimtarësh, 2% në të ardhura dhe 2% në SMS.

Figura 7 Pjesët e tregut të operatorëve celularë (2011)

1.1.2 Struktura e përdoruesve celularë 2011

Struktura e përdoruesve celularë, në përdorues me parapagim dhe me paspagim [kontrate], vazhdon të jetë e qëndrueshme ndër vite. Në vitin 2011, 91% e pajtimtarëve ishin përdorues me parapagim. Në përgjithësi, kjo strukturë është e ngjashme për të katër operatorët celularë, megjithëse Eagle Mobile ka rreth 14% të përdoruesve total me kontratë për vitin 2011, në ndryshim nga tre operatorët e tjerë që kanë 6-8% të përdoruesve total me kontratë.

Tabela e mëposhtme paraqet të dhënat statistikore për vitin 2011, mbi numrin e pajtimtarëve celularë të detajuar në pajtimtarë “Familjarë” dhe “Biznes” si dhe përdorues të shërbimeve të internetit sipas aksesit në 2G dhe 3G, numrin e pajtimtarëve që kanë ndërruar operator duke përdorur shërbimin e portabilitetit të numrit, si dhe numrin e pajtimtarëve që kanë ndërruar programet tarifore në rrjetet celulare për vitin 2011 sipas operatorëve.

Tabela 3 Detajimi i pajtimtarëve celulare 2011

Detajime për pajtimtarët e telefonisë celulare	AMC	VF-AL	EAGLE	PLUS
Numri pajtimtarëve të telefonisë celulare në total i detajuar:	1,920,000	1,809,264	1,110,363	396,722
Përdorues familjarë	1,804,800	1,767,303	911,493	369,368
Përdorues biznes	115,200	41,961	198,870	27,354
Numri i pajtimtarëve që përdorin rrjetin celular për akses në internet me GPRS/EDGE	779,805	267,788	86,492	70,955
Numri pajtimtarëve të telefonisë mobile me akses në Internet broadband UMTS në total:	55,000	228,249		
- nëpërmjet aparatit të telefonit celular	46,000	202,756		
- nëpërmjet cards/modems/keys (jo aparate celulare)	9,000	25,493		
Numri i Pajtimtarëve që kanë ndërruar program tarifor	56,173	139,752	107,505	3,672
Numri i pajtimtarëve që kanë ndërruar operator (portabilitet numri)ë Numri neto: IN -OUT	-4553	8561	3699	-7707
nga rrjete të tjera celulare në rrjetin tuaj (port IN)	9,575	18,571	9,267	2,445
nga rrjeti juaj në rrjete të tjerë celulare (port OUT)	14,128	10,010	5,568	10,152

1.1.3 Përdorimi mesatar mujor i shërbimeve celulare

Në vitin 2011, ka vazhduar tendenca e rritjes së përdorimit mesatar të thirrjeve telefonike që ka filluar në vitin 2009, megjithatë kjo rritje ka qenë shumë më e vogël se rritja e madhe në 2009 dhe 2010. Konsumi mesatar i thirrjeve është rritur me 4-5%, ndërsa përdorimi i SMS-ve është rritur ndjeshëm me 21%. Në vitin 2011, një përdorues celular ka kryer mesatarisht 83 minuta thirrje dalëse dhe ka marrë 94 minuta thirrje hyrëse, duke rezultuar në 177 minuta komunikim në muaj dhe ka dërguar rreth 12 SMS në muaj.

Tabela 4 Përdorimi i shërbimeve celulare 2010-2011

	2010	2011	Ndryshimi%
Thirrje dalëse në muaj	80	83	4%
Thirrje të marra (hyrëse) në muaj	90	94	5%
MOU¹	170	177	4%
SMS (dalëse) në muaj	10	12	21%

1.1.4 Shërbime të reja: 3G

Më datë 10 Janar 2011, Vodafone Albania lançoi për herë të parë shërbimet 3G në Shqipëri dhe AMC shumë shpejt pasi mori të drejtën filloi ofrimin e shërbimeve 3G në fund të 2011. Nga të dhënat e tabelës së mëposhtme mund të vihet re se numri i pajtimtarëve që përdorin shërbimet 3G në të dy rrjetet është rreth 280 mijë.

Njëkohësisht përdoruesit me karta modem/USB 3G që lejon aksesin në internet nëpërmjet PC është rreth 34 mijë që përbën 20% të pajtimtarëve total (fiks dhe 3G) me akses broadband në Shqipëri. Pra, në një periudhe kohore më pak se një vit përdorimi i shërbimeve duket se është i kënaqshëm. Njëkohësisht me hyrjen në treg të AMC është vënë re edhe reduktim i tarifave për shërbimet 3G.

Tabela 5 Tregues të ofrimit të shërbimeve 3G (2011)

	AMC	VODAFONE	TOTAL
Numri pajtimtarëve të telefonisë mobile me akses në Internet broadband UMTS në total:	55,000	228,249	283,249
- nëpërmjet aparatit të telefonit celular	46,000	202,756	248,756
- nëpërmjet cards/modems/keys (jo aparate celulare)	9,000	25,493	34,493

¹Minutes Of Use: Minuta përdorimi të matura me shumën e thirrjeve dalëse dhe hyrëse

1.2 TELEFONIA FIKSE

1.2.1 Numri i pajtimtarëve dhe pjesët e tregut

Në vitin 2011, telefonia fikse në ndryshim nga vitet e fundit ka shënuar rritje në numrin e pajtimtarëve. Numri i pajtimtarëve të telefonisë fikse në fund të vitit 2011, arriti në rreth 339 mijë, nivel i cili përbën një rritje me rreth 7000 pajtimtarë apo 2.2% në krahasim me rreth 332 mijë në fund të vitit 2010. Norma e penetrimit të telefonisë fikse në Shqipëri arriti në 12% krahasuar me 10% në vitin 2010, megjithatë ky nivel është ende shumë i ulët krahasuar me vendet e BE (me një mesatare prej 45%) dhe vendet e rajonit.

Gjatë vitit 2011, numri i pajtimtarëve të Albtelcom është reduktuar (si edhe në 2010) me rreth 19 mijë apo 7% në krahasim me 2010, ndërkohë numri i pajtimtarëve të operatorëve alternativë fiks është rritur me 26 mijë apo 49% krahasuar me vitin 2010.

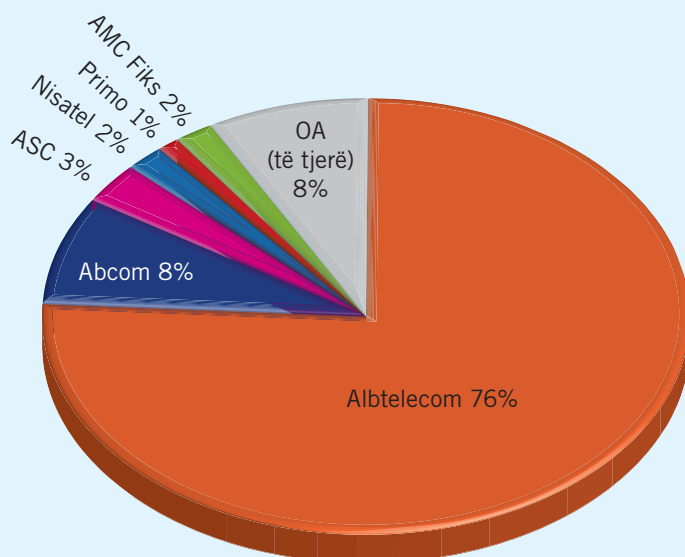
Albtelcom në fund të vitit 2011, kishte rreth 259 mijë pajtimtarë ndërsa operatorët alternativë rreth 80 mijë. Rënia e numrit të pajtimtarëve të Albtelcom dhe rritja e numrit të pajtimtarëve të operatorëve alternative ka çuar në reduktimin e pjesës së tregut të Albtelcom nga 84% në 2010 në 76% në 2011.

Sipas të dhënave ABCom, ASC, Nisatel, Primo dhe AMC Fiks (që ka filluar në Dhjetor 2011 ofrimin e shërbimit të telefonisë fikse me numra fiks duke përdorur rrjetin GSM) janë pesë operatorët alternativë më të mëdhenj që zotërojnë rreth 67% të numrit të pajtimtarëve të telefonisë fikse të operatorëve alternative. ABCom dhe ASC kanë rritjen më të madhe vjetore me 36% dhe 37% respektivisht, si edhe AMC që për vetëm 1 muaj aktivitet në ofrimin e shërbimit të telefonisë fikse me numra fiks duke përdorur rrjetin GSM ka arritur të kapë 2% pjesë tregu. ABCom vazhdon të jetë operatori më i madh alternativ fiks me rreth 27 mijë pajtimtarë. Vlen të theksohet se ABCom dhe ASC si dy operatorët alternativë më të mëdhenj janë prezent në treg me oferta “triple play” duke ofruar Internet broadband, telefoni dhe TV.

Tabela 6 Shpërndarja e numrit të pajtimtarëve të telefonisë fikse (2010-2011)

	Albtelcom	Abcom	ASC	Nisatel	Primo	AMC Fiks	OA të tjerë	Total
2010	277,763	19,975	7,408	5,900	3,678		16,778	331,502
2011	258,943	27,167	10,129	4,950	3,300	7,565	26,790	338,844
Ndryshimi	-7%	36%	37%	-16%	-10%		60%	2.21%

Figura 8 Pjesët e tregut të numrit të pajtimtarëve të telefonisë fikse (2011)

1.2.2 Përdorimi mesatar mujor i shërbimeve të Albtelcom

Konsumi i thirrjeve hyrëse dhe dalëse nga një përdorues i Albtelcom ishte në rritje në krahasim me vitin 2010 dhe vitet e mëparshme, duke ndryshuar kështu trendin në rënie deri në fund të 2009. Kjo rritje reflektohet dhe tek MOU.

Tabela 7 Përdorimi mesatar mujor i shërbimeve të Albtelcom 2008-2011

	2008	2009	2010	2011
Thirrje dalëse	164	136	151	179
Lokale dalëse	136	112	112	135
Celulare	11	10	7	9
Kombëtare drejt fiks	9	41	21	21
Ndërkombetare	6	5	4	6
Thirrje të marra	191	181	204	207
MOU	355	317	356	386

Mesatarisht konsumi i thirrjeve të kryera është 179 minuta në muaj thirrje dalëse si dhe 207 minuta në muaj thirrje të marra, që do të thotë që një përdorues i Albtelecom gjatë vitit 2011 ka shpenzuar mesatarisht 386 minuta apo afërsisht 6.5 orë në komunikim me telefon fiks.

1.3 INTERNETI

1.3.1 Numri i pajtimtarëve me akses broadband në Internet dhe struktura e tyre

Sipas të dhënave të vitit 2011, nga Albtelecom, operatorët alternative, Vodafone dhe AMC për numrin e pajtimtarëve me akses në broadband 3G (me karta USB/modem) si dhe vlerësimeve të AKEP, rezulton që numri i familjeve që kanë akses në Internet me bandë të gjerë (broadband) është rreth 161 mijë apo afërsisht 22% e familjeve, ndërsa vlerësohen të jenë mbi 13.000 pajtimtarë biznesi. Bazuar në këto të dhëna, numri i lidhjeve me akses broadband (fiks dhe 3G-USB/modem) për 100 banorë është rreth 6.2%, krahasuar me 3.7% që ishte në fund të vitit 2010.

Gjatë vitit 2011, rritje të ndjeshme në lidhjet broadband kanë patur operatorët alternativë dhe dy operatorët celulare Vodafone dhe AMC, ndërsa Albtelecom ka pësuar rënie të numrit të lidhjeve broadband. Nder operatorët alternativë fiks, ABCom vazhdon të jete operatori me numrin më të madh të lidhjeve broadband me rreth 30 mijë në fund të vitit 2011, që përbën një rritje prej 116% nga viti 2010. Pjesa e tregut e ABCom për aksesin broadband fiks është rritur nga 11% në 2010 në 21% në 2011, dhe është gjithashtu operatori i dytë më i madh për lidhjet broadband fikse dhe celulare me 17% pjesë tregu. Rritje të madhe ka edhe operatori i dytë alternativ më i madh ASC me 79% duke zënë 7% pjesë tregu për aksesin broadband fiks dhe 6% për broadband fiks dhe celular.

Tabela 8 Shpërndarja e numrit të pajtimtarëve me akses broadband (2010-2011)

	Albtelecom	Abcom	ASC	Nisatel	Primo	Bleta	OA të tjerë	AMC	Vodafone	Total
2010	70,597	13,575	5,666	2,600	4,928	3,000	21,351			121,717
2011	60,055	29,321	10,129	2,500	4,381	3,500	29,811	9,000	25,493	174,190
Ndryshimi	-15%	116%	79%	-4%	-11%	17%	40%			43%

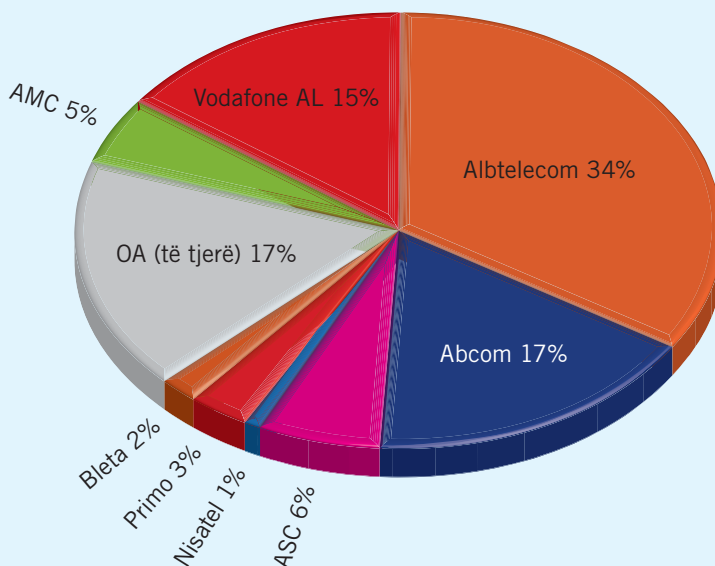
Albtelecom ka pësuar rënie me 15% të numrit të pajtimtarëve broadband. Rritja e ndjeshme e numrit të pajtimtarëve të operatorëve alternativë dhe reduktimi i numrit të pajtimtarëve të Albtelecom ka çuar në reduktim të ndjeshëm të pjesës së tregut të Albtelecom për aksesin broadband fiks: nga 58% në 2010 në 43% në 2011.

Aksesi broadband nga rrjetet celulare duket se ka filluar të japë efektet pozitive pasi Vodafone që ka rreth 12 muaj në treg dhe AMC me 2 muaj, kanë arritur të kenë rreth 34

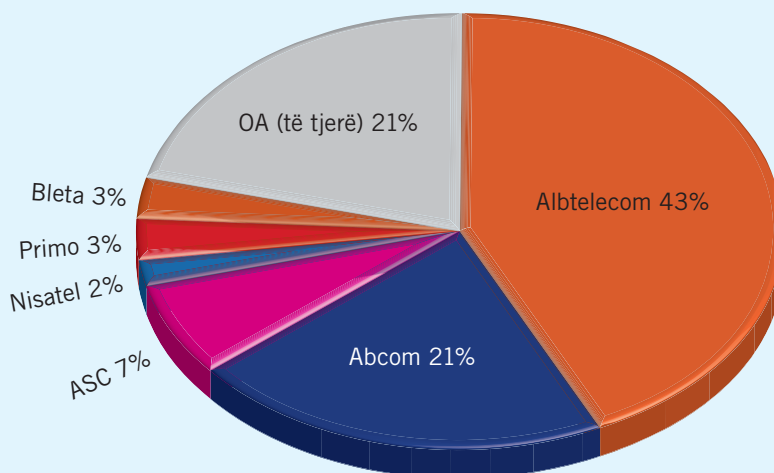
mijë abonentë broadband me karta USB/modem 3G, që përbëjnë 20% të numrit total të pajtimtarëve broadband [fiks dhe celularë]. Ndërsa numri i pajtimtarëve celularë të këtyre dy operatorëve që përdorin shërbimin e internetit broadband nëpërmjet aparateve telefonike është rreth 280 mijë në fund të vitit 2011.

Figura 9 Pjesët e tregut për akses broadband (2010-2011)

2011 Fiks dhe Mobile Broadband

2011 Fiks Broadband

Nga të dhënat e raportuara vihet re se një numër i konsiderueshëm i lidhjeve broadband nga operatorët alternativë kryhet me kombinim fibër optike, kabëll koaksial apo linjë bakri. Ndërkohë rreth 10% e abonentëve ADSL të Altelecom përfitojnë akses në

Internet me MSAN ku lidhja nga centrali telefonik deri në kabinet është me fibër optike dhe më pas me linjë bakri, e cila mund të konsiderohet si FTTN (Fiber To The Node). Albtelecom ka kryer investime të konsiderueshme në NGA duke instaluar një numër të konsiderueshëm MSAN për lidhjen e të gjithë abonentëve me në rrjetin NGA/NGN.

Gjatë vitit 2011, janë vënë re ndryshime cilësore dhe reduktime të tarifave në ofrimin e aksesit broadband në Internet.

Shpejtësia më e përdorur është rritur nga 1-2Mbps në 2-4 Mbps. Rreth 48% e pajtimtarëve me akses broadband fiks kanë shpejtësi 2-4 Mbps dhe rreth 14% kanë akses me 4 Mbps. Gjithashtu operatorët kryesorë kanë oferta edhe për shpejtësi më të larta 4-20 Mbps.

Tabela 9 Klasifikimi i pajtimtarëve me akses broadband sipas teknologjive 2011

	Alternative	Albtelecom
Shpejtësia e aksesit në Internet	256 kbit/s 20 Mbit/s	2 Mbit/s 12 Mbit/s
Shpejtësia më e përdorur	1-2 Mbit/s	2-4 Mbit/s
Numri i pajtimtarëve që kanë akses në shërbime të integruara:		
TV, Internet dhe Telefoni	3947	0

1.3.2 Ofrimi me shumicë i aksesit në Internet dhe infrastruktura

Një faktor i rëndësishëm që ndikon në cilësinë dhe tarifën e aksesit broadband për pajtimtarët është edhe lidhja apo konektiviteti i ISP-ve me Internetin global.

Në tabelën e mëposhtme paraqiten disa të dhëna në lidhje me infrastrukturën e ndërtuar nga operatorët për rrjete me fibra optike dhe lidhjen me Internetin global (lidhje me Botën). Nga të dhënat vihet re se konektiviteti me Internetin Global është rritur nga rreth 14 Gbps në fund të vitit 2010 në rreth 30 Gbps në fund të vitit 2011.

Tabela 10 Të dhëna për infrastrukturën e aksesit në Internet në nivel me shumicë 2011

	Alternative	Albtelecom	Total
Konektiviteti me Internetin Global –Lidhje ndërkombëtare (Gbps)	10	20	30
Fibër Optike e instaluar (gjatësia km)	1822	2837	4659

Ndërkohë, me rritje të ndjeshme paraqitet edhe gjatësia e fibrës optike të instaluar nga operatorët e cila është me shumë se dyfishuar në 2011 [4689 km] në krahasime me 2010 [2161 km].

Shkaku kryesor i këtyre rritjeve pozitive ishte rritja e investimeve në infrastrukturë duke u orientuar drejt fibrës optike siç ishte rritja e kapaciteteve nga Albtelecom dhe operatoreve alternative si ATU që ka instaluar rreth 540 km fibër optike deri në fund të 2011.

Ndërkohë numri i Internet kafeve që marrin akses nga ISP-të, sipas të dhënave të operatoreve është rreth 1100 pa ndryshime të ndjeshme me periudhat e mëparshme.

2 VEPRIMTARIA E RREGULLIMIT EKONOMIK TE TREGUT

Rregullimi ekonomik i tregut është aspekti kryesor në veprimtarinë e një autoriteti rregullator dhe me konsekuenca për operatorët dhe përdoruesin. Rregullimi ekonomik ka për bazë analizimin e tregjeve dhe përcaktimin e masave rregullatore me qëllim rritjen e konkurrencës efiçente në ofrimin e rrjeteve dhe shërbimeve të komunikimeve elektronike.

2.1 ANALIZAT E TREGJEVE

AKEP, në përputhje me përcaktimet e ligjit 9918, dhe Rregullores së Analizës së Tregut, miratoi versionet finale të tre dokumenteve të rëndësishëm në lidhje me analizat e tregjeve duke vendosur dhe masat përkatëse për operatorët e përcaktuar me FNT.

Më datë 13.04.2011 AKEP publikoi analizën finale të tregjeve me shumicë të shërbimeve të aksesit në rrjete fikse dhe broadband, që përmbajnë analizat e tregjeve nr. 14 dhe 15, të Rregullores së Analizës së Tregut:

- ▶ Tregun me shumicë të aksesit në infrastrukturën e rrjeteve fizike (përfshirë aksesin e ndarë të pjesëshëm ose të plotë) nga vendndodhje fikse.
- ▶ Tregun me shumicë të aksesit broadband.

Bazuar në këtë analizë tregu, AKEP përcaktoi Albtelecom me FNT në tregjet përkatës të mësipërm duke vendosur detyrimet për transparencën, mosdiskriminimin (publikimin e ofertës referencë RUO), kontrollin e tarifave dhe orientimin në kosto për hapjen e qarkut lokal të Albtelecom për akses të plotë dhe akses të përbashkët [LLU: full unbundled dhe shared access], duke përcaktuar dhe nivelin maksimal të tarifave të aksesit në rrjetin lokal të Albtelecom për LLU.

Ndërkohë për shërbimet akses me shumicë broadband [bitstream] për Albtelecom u vendosën detyrimet për transparencën, mosdiskriminimin dhe dhënien akses me shumicë.

- ▶ Në nivel DSLAM;
- ▶ Në nivel ATM/Ethernet;
- ▶ Në nivel IP
- ▶ Rishitje.

Albtelecom ka detyrimin që të japë akses me shumicë broadband (bitstream) në rrjetin Albtelecom, në terma komerciale, përfshirë tarifat e këtyre shërbimeve. Në rast mosmarrëveshje midis palëve zbatohen parashikimet e ligjit 9918 dhe kuadrit rregullator përkatës.

Albtelecom ka detyrimin që në rast të dhënies akses një operatori për shërbimin me shumicë broadband (bitstream) të përditësojë Ofertën Referencë të aksesit të hapur (RUO) për shërbimin e ofruar duke e bërë të disponueshme edhe për operatorë të tjerë në terma jodiskriminues dhe transparent.

Më 13.04.2011 AKEP publikoi analizën finale të tregjeve me pakicë dhe me shumicë të linjave me qera apo tregjet nr. 7, 12 dhe 13 të Rregullores së Analizës së tregut (apo tregjet nr. 7, 13 dhe 14 të Rekomandimit të KE (2003/311/EC) dhe konkretisht:

- ▶ Tregu me pakicë i minimumit të linjave me qera (i cili përfshin lloje të specifikuar të linjave me qera deri në 2Mb/sek)
- ▶ Tregu me shumicë i segmenteve terminuese të linjave me qera;
- ▶ Tregu me shumicë i linjave kryesore (trunk) të linjave me qera;

Bazuar në këtë analizë tregu AKEP përcaktoi Albtelecom me FNT në tregjet përkatës të mësipërm duke vendosur detyrimet për transparencën, mosdiskriminimin, kontrollin e tarifave dhe orientimin në kosto për linjat me qera shumicë dhe me pakicë. AKEP vendosi nivelin maksimal të tarifave të linjave me qira me shumicë kombëtare në nivelin e kostove BULRAIC, si dhe imponoi reduktime të ndjeshme të tarifave të linjave me qira me shumicë ndërkombëtare me 62-64%. Ndër detyrimet e tjera vlen të përmendet detyrimi për dhënie akses për linja me qira me kapacitete të larta si 34 dhe 155 Mbps (më parë maksimumi ishte 2 Mbps) si dhe vendosja e afateve për ofrimin e linjave me qira duke marrë në konsideratë rekomandimet e KE.

Më 5.07.2011, AKEP publikoi për konsultim publik analizën e tregjeve me shumicë të terminimit të mesazheve SMS në rrjetet celulare dhe më 31.10.2011 mori vendimet përkatëse për shpalljen me FNT të AMC, Eagle Mobile, Plus Communication dhe Vodafone Albania në terminimin e SMS-ve në rrjetet e tyre. Me përcaktimin me FNT, u vendosën masat rregulluese me detyrime për mosdiskriminim, transparencë, dhënie akses, kontroll të tarifave dhe orientim në kosto të terminimit të SMS-ve, duke përcaktuar dhe nivelin e tarifave të terminimit të SMS-ve për të katër operatorët te ndare në afate kohore deri me 01.09. 2013.

Tregu me shumicë i terminimit të SMS-ve, nuk është pjesë e Listës së Tregjeve të Rekomandimit të Komisionit Evropian, të vitit 2003 apo të vitit 2007, si dhe nuk është as pjesë e listës së tregjeve në Rregulloren e Analizës së Tregut të miratuar me VKD Nr. 747

datë 17.09.2009. Megjithatë rregullorja, ashtu si edhe rekomandimet e KE, parashikojnë që AKEP mund të analizojë tregje që nuk janë pjesë e listës së tregjeve të justifikuar për ndërhyrje exëante apo për analizim të tyre. Në përputhje me përcaktimet e rregullores dhe rekomandimet e KE, para analizimit të tregut të terminimit të SMS-ve për FNT, AKEP ka provuar se ky treg plotëson tre kriteret që justifikojnë ndërhyrjen në këtë treg.

2.2 MASAT RREGULLATORE

Zgjedhja dhe Parazgjedhja e bartësit

Zgjedhja e Bartësit (ZB) dhe Parazgjedhja e Bartësit (PB) i krijon mundësinë përdoruesve fundorë të një rrjeti të komunikimeve telefonike publike² që duke përdorur linjën telefonike të operatorit të rrjetit publik telefonik (ofruesi i aksesit) me të cilin kanë një kontratë pajtimi, të zgjedhin vetë ofruesin e thirrjeve telefonike që i konsiderojnë më të mirat për nevojat e tyre, veçanërisht për sa i përket çmimit dhe cilësisë së thirrjeve telefonike. Në këtë mënyrë krijohet mundësia për një konkurrencë më të madhe midis operatorëve për ofrimin e thirrjeve telefonike duke rritur përfitimet e përdoruesve fundorë për tarifa më të lira për thirrjet telefonike.

Në periudhën 24.02.2011–30.04.2011, AKEP zhvilloi konsultim publik për implementimin e Zgjedhjes dhe Parazgjedhjes së Bartësit (Z[P]B) të thirrjeve, dhe me 29.06.2011, miratoi Rregulloren dhe Udhëzimin për implementimin e Zgjedhjes dhe Parazgjedhjes së Bartësit. Dokumentacioni i miratuar përmban rregullat për implementimin e Z[P]B dhe udhëzime për palët e interesuara, meqenëse Z[P]B është një praktikë e re për tregun në Shqipëri, ndërsa rregullorja normon marrëdhëniet midis palëve të përfshira në proces: ofruesit të aksesit për Z[P]B, bartësit të thirrjeve dhe pajtimtarit. Dokumenti shoqërues përcaktoi Albtelecom si operatori që ka detyrimin të ofrojë Z[P]B si dhe implementimin me faza të Z[P]B. Implementimi i këtij detyrimi kryhet nga Albtelecom nëpërmjet amendimit të RIO, për përfshirjen e shërbimit Z[P]B në RIO.

Implementimi i LLU

Aksesi i hapur në qarkun lokal (LLU-Local Loop Unbundling) është një detyrim që i vendoset operatorit fiks incumbent për të dhënë akses operatorëve të tjerë në rrjetin e tij lokal të linjave telefonike të pajtimtarëve, në mënyrë që pajtimtarët e tij të kenë mundësinë të përfitojnë shërbimin e aksesit në Internet broadband dhe thirrje telefonike, nga operatorët e tjerë. Kjo masë rregulluese apo detyrim rrit mundësitë e zgjedhjes nga pajtimtarët dhe konkurrencën në treg, duke ndikuar pozitivisht në rritjen e aksesit broadband dhe reduktimin e tarifave.

AKEP me Vendimin nr. 1565 datë 13.04.2011 të Këshillit Drejtues për shpalljen me FNT të Albtelecom për aksesin broadband me shumicë (*tregu me shumicë i aksesit*) në infrastrukturën e rrjeteve fizike (*përfshirë aksesin e plotë dhe të përbashkët- LLU nga vendndodhje fikse*), vendosi detyrimet për Albtelecom për hapjen e qarkut lokal si

²Zakonisht rrjetit të operatorit fiks incumbent.

dhe detyrimit për publikimin e ofertës referencë (RUO-Reference Unbundling Offer), i cili është dokumenti bazë që përcakton marrëdhëniet midis operatorëve për implementimin e hapjes së qarkut lokal. Albtelcom më datë 14.11.2011, depozitoi në AKEP Ofertën Referencë të Aksesit për qarkun local (LLU).

Pas depozitimit të RUO nga Albtelcom, ky dokument u publikua në faqen e Internetit të AKEP për konsultim me palët e interesuara 20.11-20.12.2011.

Implementimi i Portabilitetit të Numrit.

Bartja e numrit është një masë rregullatore si dhe e drejtë e përdoruesit fundor për përfitimesh me kosto minimale. Pas një pune intensive dhe shumë të specializuar, AKEP bëri të mundur implementimin e Portabilitetit të Numrit. Më datë 04.05.2011, kemi bartjen e numrit të parë nga një rrjet operatori në tjetrin. Megjithëse deri në fund të vitit 2011 janë bartur 41 000 numra, ky tregues nuk është shumë sinjifikativ për të dhënë impaktin e implementimit të kësaj mase rregullatore, por është rritja e konkurrencës në prezantimin e paketave dhe planeve tarifore të ulëta për përdoruesit e shërbimeve celulare.

Orientimi në kosto

Një detyrim ligjor për operatorët FNT është orientimi në kosto i tarifave. AKEP, pas modelimit të kostove nga konsulentë ndërkombëtare si dhe pas procesit të konsultimit publik për orientimin në kosto të tarifave celulare të zhvilluar më 29.12.2010-29.01.2011, vendosi që tarifat e terminimit dhe të origjinimit në rrjetet celulare, për orientimin në kostot BULRAIC të rregullohen me reduktim të përshkallëzuar sipas vlerave në tabelat e mëposhtme.

Tabela 11 Reduktimi i përshkallëzuar i tarifave të terminimit në rrjetet celulare për orientim në kosto BULRAIC (lekë/minutë) (Finale)

	Deri më 28.02.2011 ³	1.03- 31.08.2011	1.09.2011- 31.08.2012	1.09.2012- 31.08.2013	1.09.2013-
AMC, Vodafone	10.5	8.85	7.57	6.1	4.57
Eagle Mobile	12.92	10.89	8.85	6.52	4.57

Gjatë vitit 2011, tre operatorët celularë me FNT për terminimin e thirrjeve aplikuan reduktimet e imponuara më 1.03.2011 dhe 1.09.2011 sipas vlerave në tabelën e mësipërme.

³Tarifat në Lek/minutë pa TVSH

3 VEPRIMTARIA E RREGULLIMIT TEKNIK

Gjatë vitit 2011, rregullimi teknik i tregut ka konsistuar kryesisht në:

3.1 ADMINISTRIMIN ME EFEKTIVITET TË SPEKTRIT TË FREKUENCAVE

Administrimi me efektivitet i spektrit të frekuencave është bazuar në studimin dhe implementimin e vendimeve, rekomandime e raporteve të miratuara nga ECC [ECO-European Communication Office] dhe ITU-International Telecommunication Union [RR] lidhur me përdorimin e koordinuar të spektrit të radiofrekuencave.

Implementimi i këtyre dokumenteve është realizuar me përditësimin e Planit të Përdorimit të Frekuencave dhe caktimin për përdorim të frekuencave nga sipërmarrësit për të gjitha llojet e shërbimeve të komunikimeve elektronike.

Bazuar në rekomandimet e mësipërme, gjatë vitit 2011, janë lëshuar autorizime individuale për përdorimin e frekuencave në 630 lidhje fikse radio të reja/ndryshuara si dhe 63 autorizime për përdorimin e frekuencave për 170 sisteme PMR radiokomunikimi dhe radioalarmi.

Me përparësi është parë shfrytëzimi i spektrit në mundësimin e ofrimit të shërbimeve të standardit 3G, që përfshijnë shërbime “wireless” të telefonisë zanore, aksesit në Internet me brez të gjerë, video-konferencave, etj.

Pas një procesi transparent studimi, këshillimi publik me grupet e interesit, bashkëpunimi me Ministrin për Inovacionin, Teknologjinë e Informacionit e Komunikimit të filluar më 2010, është bërë e mundur që më datë:

- ▶ 10 Janar 2011 “Vodafone Albania” sh.a., të prezantojë për herë të parë në Shqipëri shërbime të standardit 3G.
- ▶ 14 Shtator 2011, pas përfundimit të tenderit publik, AKEP lëshoi autorizimin individual për “AMC” sh.a. për ofrimin e këtyre shërbimeve, duke e fituar këtë të drejtë për një çmim ofertë në vlerën 15 100 000 Euro.

Gjithashtu AKEP ka punuar në hartimin e propozimeve për ndryshime të Planit Kombëtar të Frekuencave. Këto ndryshime janë parashikuar të ndodhin pas përfundimit të Konferencës Botërore të Radiokomunikimit 2012 [WRC-12].

3.2 MIRATIMI I STANDARDEVE DHE TREGUESVE TË CILËSISË SË SHËRBIMIT

- ▶ Përcaktimi dhe zbatimi i standardeve në ofrimin e rrjeteve dhe shërbimeve të komunikimeve elektronike si dhe kërkesa ndaj treguesve të cilësisë konsiderohen si elemente shumë të rëndësishëm në prezantimin e produkteve konsumatoreve të shërbimeve të telekomunikacionit.
Sa më sipër, AKEP, hartoi, konsultoi dhe miratoi dokumentin rregullator “Kushtet Teknike për ndërtimin e Infrastrukturës së Rrjeteve Kabllore Urbane dhe Infrastrukturës së Rrjeteve me Fibra Optike”.

Kjo rregullore përcakton kërkesat teknike që duhet të përmbushen në zhvillimin, planifikimin, projektimin, ndërtimin dhe mirëmbajtjen e infrastrukturës së rrjeteve kablore urbane dhe infrastrukturës së rrjeteve me fibra optike ndërurbane të komunikimeve elektronike.

AKEP, nëpërmjet kërkesave të kësaj rregulloreje, u vjen në ndihmë sipërmarrësve që veprojnë në fushën e ndërtimit të infrastrukturës së rrjeteve të komunikimeve elektronike në të gjithë territorin e Republikës së Shqipërisë.

Për këtë arsye, me këtë dokument janë pajisur disa institucione qendrore si dhe njësitë e urbanistikës në qarqe dhe bashki.

- ▶ Me hyrjen në fuqi të Vendimit Nr. 331, datë 14.4.2011, të Këshillit të Ministrave “Për miratimin e rregullit teknik “Për kërkesat thelbësore dhe vlerësimin e konformitetit të pajisjeve radio dhe fundore të telekomunikacioneve”, AKEP hartoi rregulloren “Për Njohjen e Konformitetit”, si dhe ndërmori të gjitha veprimet për zbatimin e këtij vendimi.

3.3 ADMINISTRIMI DHE LIBERALIZIMI I VAZHDUESHËM I DOMAIN-EVE NËN.AL

Për administrimin dhe liberalizimin e regjistrimit të domaineve nën.al, krahas menaxhimit të sistemit aktual, është punuar edhe për ngritjen e sistemit “Registry/ Registrar”, sistem ky që do të mundësojë automatizimin e plotë të procesit që nga aplikimi deri në posedim të domain. Në vitin 2011, përfundoi procedura e prokurimit për “upgrade” të sistemit.

Ecuria e regjistrimit të domaineve nën.al në vite jepet në tabelën e mëposhtme.

Tabela 12 Numri i domain-eve të regjistruar nën.al			
Domain	Numri i domain-eve të regjistruar, 1998-2009	Numri i domain-eve të regjistruar, deri 2010	Numri i domain-eve të regjistruar
.al	1182	3912	6200
.com.al	309	435	544
.gov.al	160	192	273
.org.al	93	93	116
.edu.al	75	81	124
.net.al	12	18	23
.mil.al	8	8	8
Total	1893	4793	7387

Siç shihet dhe nga tabela, liberalizimi i vazhdueshëm si dhe përshpejtimi i procedurave të përpunimit të aplikimeve ka rezultuar në rritje të regjistrimeve në 2.5 herë në vitin 2010, krahasuar me vitin 2009, si dhe 1.5 herë në vitin 2011, krahasuar me 2010.

4 VEPRIMTARIA INSPEKTUESE DHE MONITORUESE

4.1 VEPRIMTARIA INSPEKTUESE

Në zbatim të planit vjetor të inspektimeve, në vitin 2011, janë kryer gjithsej 36 inspektime tek sipërmarrësit që ofrojnë rrjete dhe shërbime të komunikimeve elektronike sipas regjimit të Autorizimit të Përgjithshëm. Nga këto inspektime 30 inspektime kanë qenë me tematikë të përgjithshme sipas planit vjetor dhe 6 inspektime të tjera me tematikë të përcaktuar.

Objekti i inspektimeve ka qenë verifikimi i zbatimit të kushteve të Autorizimit për:

- ▶ Ofrim të rrjetit publik telefonik fiks.
- ▶ Ofrim të rrjetit publik për transmetim të dhënash/internet
- ▶ Ofrim të shërbimit të telefonisë publike fikse.
- ▶ Ofrim të shërbimeve publike për transmetim të dhënash/internet.

Problemet e evidentuara tek sipërmarrësit gjatë inspektimeve, trajtimi dhe eliminimi i tyre kanë qenë në ndjekje të vazhdueshme nga specialistët përkatës. Inspektimet e kryera kanë ndihmuar sipërmarrësit për zhvillimin me korrektësi të aktivitetit si dhe njësisë inspektuese të AKEP për përmirësim të procedurave inspektuese.

4.2 VEPRIMTARIA MONITORUESE

Gjatë vitit 2011, veprimtaria monitoruese është investuar në:

- i. Verifikimin e ankesave të subjekteve për interferencë;
- ii. Monitorimin e brezave UHF dhe VHF;
- iii. Skanimin e brezit 3.4-3.6 GHz në rrethin e Tiranës.

Në vitin 2011, u realizua prokurimi i Qendrës së Testimit të Rrjeteve të Transmetimeve GSM, UMTS, LTE, etj. Kjo qendër mundëson matjen e parametrave dhe cilësisë së mbulimit me sinjal të operatorëve të telefonisë së lëvizshme në të gjithë territorin e vendit.

Gjithashtu, përfundoi faza e parë e studimit për ngritjen e Sistemit Kombëtar të Monitorimit të spektrit të frekuencave. Ky studim po realizohet me mbështetjen me ekspertizë nga ITU.

5 VEPRIMTARIA JURIDIKE NË RREGULLIM

Rregullimi i tregut të telekomunikacioneve kërkon gërshetim të aspekteve ekonomike, teknike dhe ligjore.

Veprimtaria juridike e AKEP gjatë vitit 2011, ka konsistuar në:

- ▶ Hartimin dhe përpunimin ligjor sipas përkatësisë të akteve nënligjore të nxjerra nga AKEP.
- ▶ Shqyrtimin e kërkesave dhe ankesave në adresë të AKEP nga të licensuarit dhe palë të treta;
- ▶ Ndjekjen e procedimeve administrative të inicuar nga AKEP;
- ▶ Zgjidhjen e mosmarrëveshjeve ndërmjet sipërmarrësve të rrjeteve dhe shërbimeve të telekomunikacionit.
- ▶ Përfaqësimin e AKEP si palë ndërgjyqëse në proceset gjyqësore në ngarkim të tij dhe ndjekjen e procedurave në të gjitha shkallët e gjykimit;

Në bazë të nenit 8, gërma [n] të ligjit 9918, AKEP ka ushtruar kompetencat e tij në zgjidhjen e mosmarrëveshjeve ndërmjet sipërmarrësve nëpërmjet kryerjes së 18 procedimeve administrative kundrejt 10 të tillave në vitin 2010.

AKEP ka shqyrtuar 11 ankime administrative që kanë rezultuar me vendime të Këshillit Drejtues.

Gjate vitit 2012, AKEP ka marrë pjesë në 20 procese gjyqësore ndër të cilat në 17 çështje është thirrur si palë e paditur dhe në 3 çështje si palë e tretë.

Për proceset gjyqësore në cilësinë e palës së paditur AKEP:

- ▶ Ka fituar dy çështje;
- ▶ Janë në proces 16 çështje;
- ▶ Është pushuar një çështje;

Gjykata e Rrethit Gjyqësor Tirane për 3 çështje ku AKEP është thirrur si palë e tretë, për një çështje ka vendosur pranimin pjesërisht të kërkesë padisë dhe dy çështje të tjera janë në proces.

6 RREGULLIMI I TREGUT POSTAR

Pavarësisht mungesës të njësisë për çështjet rregullatore të sektorit postar të strukturës organike të AKEP, institucioni nuk ka anashkuar detyrimin për ushtrimin e këtyre funksioneve gjatë vitit 2011. Çështjet rregullatore për sektorin postar janë ndjekur nëpërmjet grupeve të punës të ngritur me urdhër të Kryetarit.

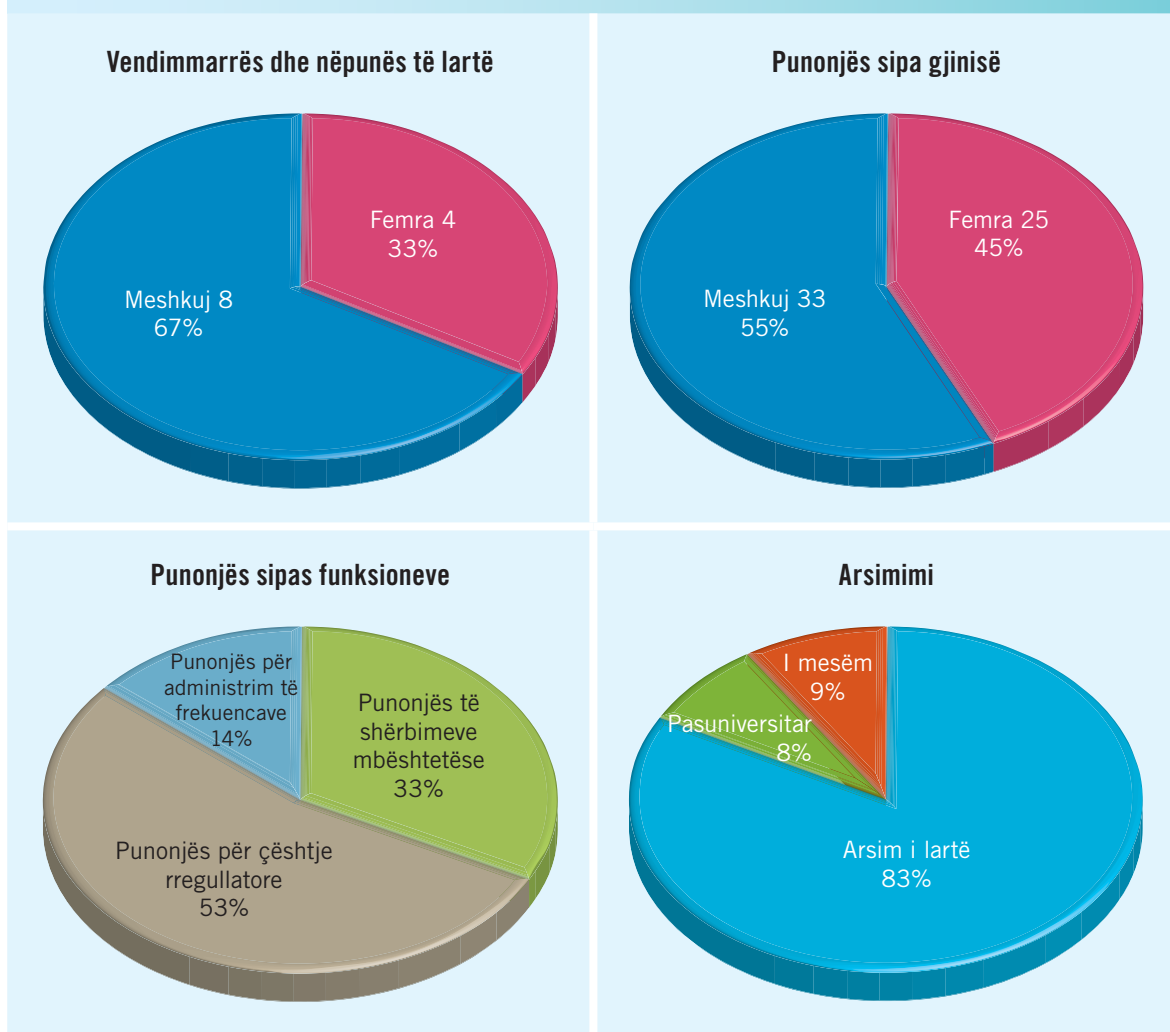
Për këtë, është hartuar, konsultuar dhe miratuar Rregullore nr. 21 datë 18.03.2011, “Për Liçensën e Përgjithshme për ofrimin e shërbimeve postare”. Në bazë të dispozitave të kësaj rregulloreje është bërë trajtimi i kërkesave të subjekteve për:

- a. Transpozimin dhe pajisjen me “Liçensë të Përgjithshme për ofrimin e shërbimeve postare” për 10 operatorë postarë. Këta subjekte kanë qenë të pajisur me liçensë për ofrimin e shërbimit postar nga Ministria e Transportit dhe Telekomunikacionit.
- b. Pajisjen me “Liçensë të Përgjithshme për ofrimin e shërbimeve postare” për 1 (një) operator postar të ri.

7 FUNKSIONIMI I AKEP

7.1 STRUKTURA DHE BURIMET NJERËZORE

Figura 10 Përbërja strukturore e punonjësve të AKEP jepet në grafikët e mëposhtëm:

Struktura dhe pagat ne AKEP përcaktohen në zbatim të Ligjit Nr. 9584, datë 17.07.2006, “Për pagat, shpërblimet dhe strukturat e institucioneve të pavarura kushtetuese dhe të institucioneve të tjera të pavarura, të krijuar me ligj” i ndryshuar. Numri i përgjithshëm i punonjësve te AKEP edhe ne vitin 2011, ka qene 60.

Struktura dhe organika e AKEP (ish-ERT) është miratuar me vendim të Kuvendit para miratimit të ligjit 9918, prandaj është parë e domosdoshme hartimi i një projektstruktura dhe organike të re në funksion të përmbushjes së detyrimeve ligjore dhe rritjes së fleksibilitetit dhe transparencës së shërbimeve që ofron AKEP.

Projektstruktura parashikon një rritje të numrit të punonjësve nga 60 në 70, si dhe është hartuar duke marrë për bazë dhe modelet e autoriteteve rregullatore të rajonit. Procedura për miratimin e projektstrukturës ka vijuar me përcjelljen e saj në Kuvend.

Duke marrë parasysh që AKEP rregullon një treg të specializuar dhe me dinamikë të lartë zhvillimi, rritja e kapaciteteve administrative dhe ekspertizës teknike mbetet një proces që AKEP i ka kushtuar vëmendje të vazhdueshme.

Sa me sipër, për vitin 2011, janë kryer trajnime bazuar në domosdoshmërinë e rritjes të kapaciteteve administrative dhe profesionale si dhe marrje eksperience për përmbushje të objektivave vjetore të AKEP.

7.2 REALIZIMI I TREGUESVE FINANCIARË VJETORË TË AKEP

Me Vendim të Këshillit të Ministrave nr. 100, datë 09.02.2011, fondi i shpenzimeve të AKEP, u miratua në shumën 330.000.000 Lekë. Performanca e treguesve ekonomiko-financiarë të AKEP-it, paraqitet në parametrat e pasqyruara më poshtë.

Tabela 13 Treguesit financiare te AKEP (Lek)

Nr	Emërtimi	Plani i vitit 2011	Realizimi i vitit 2011
A	Të ardhurat gjithsej	330,000,000	263,309,006
B	Shpenzimet gjithsej	330,000,000	229,949,417
1	Shpenzimet për paga dhe shtesa të tjera	79,000,000	66,698,621
2	Shpenzimet për sigurime shoqërore e shënd.	10,000,000	8,116,454
3	Shpenzimet për materiale	5,500,000	4,724,058
4	Shpenzimet për shërbime	38,000,000	30,896,293
5	Shpenzimet për Investime	197,500,000	119,513,991
C	Tarifa e Shërbimit të radiokomunikimit:		291,602,407
1	Arkëtuar dhe transferuar në Buxhetin e Shtetit		291,602,407
2	Përfitur si agjent tatimor (0.5% e shumës)		14,580,120
3	Shpenzuar në formën e shpërblimeve		14,580,120

Të ardhurat në AKEP janë përfitur nga pagesat:

- ▶ Për dhënien dhe përdorimin e frekuencave,
- ▶ Për caktimin dhe përdorimin e numrave dhe serive numerike,
- ▶ Për regjistrimin domain.al,
- ▶ Të tjera, [çertifikatë radio operatori, çertifikatë miratim tipi, radioamator etj].

7.3 NGRITJA DHE PËRMIRËSIMI I SISTEMEVE INFORMATIKE DHE IMPLEMENTIMI I SHËRBIMEVE ON-LINE

Në vitin 2011, në linjë me objektivat e Qeverisë, AKEP ka punuar për kalimin në *e-Agency*, d.m.th ofrimin on-line të shërbimeve “konsumatorëve” të tij, si dhe kompjuterizimin e procedurave të brendshme të përpunimi të informacionit. Për këtë qëllim, AKEP ka arritur të realizojë:

- ▶ ***Sistemin e aplikimit on-line për autorizimin e përgjithshëm.***

Moduli i aplikimit on-line për autorizim të përgjithshëm është një modul i bazuar mbi teknologjinë *Web* duke pasur gjithashtu një nivel të lartë sigurie të informacionit. Moduli funksionon në *Web* dhe mundëson aplikimin, analizimin, administrimin, kthim përgjigje dhe ruajtjen e të gjithë korrespondencës për aplikim për autorizim të përgjithshëm nga subjektet në format dixhital on-line.

Ky sistem mundëson rritjen e transparencës dhe zvogëlimin e kohës së përpunimit të aplikimeve. Ndërkohë po punohet që sistemi on-line të implementohet për aplikimet për autorizim individual për frekuenca dhe numeracion.

- ▶ ***Sistemin e ruajtjes së të dhënave të operatorëve mbi infrastrukturën në formatin on-line WebGIS [ATLAS].***

Krijimi i sistemit “ATLAS” shërben për të patur të dhëna të sakta hartografike në format dixhital për:

- Rrjetin e Fibrave Optike të instaluar në të gjithë territorin e Shqipërisë.
- Rrjetin e Lidhjeve Radio
- Rrjetin e sistemeve GSM/3G [vendndodhjen e kullave dhe BTS-ve]

Sistemi do të ketë një portal WebGIS [web Geographic Information System], pra teknologji që të dhënat të shikohen dhe merren on-line.

Për herë të parë në Shqipëri do të kemi një bazë të dhënash të centralizuar për rrjetin e fibrave të instaluar dhe sistemeve radio. Avantazhet e këtij sistemi janë:

- Transparenca për kapacitet e lira të transmetimit të të dhënave

- Përmirësim i përdorimit të kapaciteteve të komunikimeve elektronike.
- Analizim dhe planifikim i saktë dhe cilësor i infrastrukturës të komunikimeve elektronike.

Sistemi do t'ju vijë në ndihmë kryesisht, institucioneve të pushtetit qendror dhe lokal si dhe sipërmarrësve të komunikimeve elektronike.

► ***Sistemin e menaxhimit të dokumenteve në format dixhital.[e-kabinet, DMS].***

Sistemi i menaxhimit të dokumenteve është një motor i rëndësishëm në përshpejtimin e proceseve, uljen e rrezikut, si dhe reduktimin e kostove operacionale, [e-kabinet] ofron mundësinë për menaxhimin dixhital të korrespondencës së institucionit, si dhe siguri të ruajtjes së informacionit.

Sistemi përmban dokumente elektronike, si dhe dokumente të skanuara, në kuadër të procesimit të korrespondencës. Përfitimet e sistemit të menaxhimit të dokumenteve me këtë sistem janë:

- Efikasiteti dhe produktiviteti i veprimtarisë së AKEP;
- Ruajtja e të dhënave në mënyrë elektronike;
- Automatizim i proceseve;
- Rrugëzim elektronik i informacionit;
- Reduktim të informacionit të printuar në letër, kostove dhe tarifave të magazinimit, etj.
- Rritjen e transparencës

► ***Përmirësimi i infrastrukturës së teknologjisë së informacionit në AKEP.***

Bazuar në specifikimet teknike të nxjerra nga AKSHI, AKEP ka investuar në mundësimin e “upgrade” të sistemit të menaxhimeve të E-mail, sistem i cili ofron disponueshmëri dhe cilësi sipas standardeve të vendosura.

Gjithashtu, AKEP ka punuar për sigurimin e disa sistemeve të të një rëndësie të veçantë të cilat bëjnë backup automatik dhe periodik të bazave të të dhënave të AKEP, duke eliminuar kështu rrezikun e humbjes së informacionit në raste të gabimeve njerëzore të tilla si :

- Sistemi i menaxhimit të Planit të Përdorimit të Frekuencave;
- Sistemi i menaxhimit të Planit të Numeracionit;
- Sisteme për automatizimin e proceseve të punës të AKEP.

A K E P

AUTORITETI I KOMUNIKIMEVE
ELEKTRONIKE DHE POSTARE

ANNUAL REPORT 2011

www.akep.al
info@akep.al

FOREWORD

Dear reader,

Nowadays, people and businesses need to be “connected”, and the telecommunications infrastructure brings them closer and faster to the connection. Communication is changing the work and life style in society and the telecommunications market is considered as a locomotive of any national economy.

AKEP, being a forward-looking independent regulator for the telecommunications market in the country, works on encouraging competition, promoting an investor-friendly environment for the infrastructure of electronic communications as well as the provision of new technologies for a higher quality and affordable prices of products for users of these services.

AKEP activity in 2011 followed the work of 2010, where the challenges presented brought new developments in the telecommunications market in the country such as:

- ▶ Provision for the first time in Albania of 3G standard services by “Vodafone Albania” on 10 January 2011; and
- ▶ Implementation of Number Portability on 2 May 2011, with an impact on the increase of efficient competition, by introducing convenient tariff packages and plans for the users of mobile services.

In 2011 the electronic communications market continued to grow in its three segments: mobile, fixed telephony and Internet.

The number of subscribers of mobile telephony reached approximately 5.2 million, with an increase of 15% compared to 2010, which constitutes a penetration rate [number of users per 100 inhabitants] of 185%, which is higher than the level of 140% in 2010 or the average level of 124% in the EU countries for 2010.

Apart from the increase in the number of subscribers, the use of mobile services has also increased. The average consumption of calls has risen with 4-5%, while the use of SMS has increased significantly with 21%. During 2011, a mobile user has performed on average 177 minutes of communication per month and has sent about 12 SMS per month.

The significant reduction of mobile tariffs in the recent years, as a result of AKEP interventions in these tariffs as well as the higher competition in the market, has improved the position of Albania compared with the EU countries bringing it to the average level or even lower of expenditure for these services [compared with the maximal levels by the end of 2008]. Introduction of number portability improved this position in 2011.

Issuance of the second individual authorization, for the use of frequencies for the provision of 3G services to “AMC” in September 2011, is seen as a premise for increasing the use of broadband services in the country.

By the end of 2011, a slight increase was noticed in the fixed telephony segment, bringing the penetration rate of fixed telephony in Albania to 12% compared with 10% in 2010.

The current penetration trend of fixed telephony, the increase of competition by

alternative operators as well as the introduction of fixed services by mobile operators, brings optimism as to the growth of this segment of the market.

During 2011, several qualitative changes and reductions of tariffs for the provision of broadband Internet access were noticed: increase of penetration rate, increase of Internet access speed, tariff reduction as well as increase of international connectivity.

With regard to the future, our commitments comply with the Government objectives for a "Digital Albania". Broadband has already become the issue of the day and is the major concern of the electronic communications sector related to the short-term and long-term perspective of the sector and the main indicator for development in a modern country.

There may not be a massive use of broadband services, a transformation of relations of any institution with the public without a developed network of data transmission. All the on-line applications that are being introduced at a great speed, probably exceeding the predictions of several years ago, require bandwidth; require capacities both in domestic and international connections.

AKEP, being the institution that regulates an ever-changing avant-garde market, is working on the transition to e-Authority where the consumers of AKEP services will benefit them all on-line.

Lastly, allow me to introduce to You the Annual Report, which contains the activity, events and the most significant developments in the sector during 2011, ensuring You that AKEP will continue to fulfill its regulatory function in the sector, with the aim of encouraging investment and guaranteeing efficient competition and benefits for the consumer.

Sincerely,

CHAIRMAN

ELECTRONIC AND POSTAL COMMUNICATIONS AUTHORITY

Electronic And Postal Communications Authority [AKEP] is the regulatory body in the field of electronic communications and postal service which supervises the regulatory framework defined by this law, and by the Law on postal service and the development policies defined by the Council of Ministers.

AKEP is a public, non-budgetary, legal entity chaired by the Steering Board, which is independent in the decision making, and it functions based on the Internal Regulation, which the Board itself has adopted. The Steering Board is composed of 5 members appointed for a 5 year office term, by the Assembly, with the proposal of the Council of Ministers, and having the right for not more than 1 office terms. The Assembly appoints as the Chairman one of the members of the Steering Board. The Chairman of the Council is the executive director of the Electronic and Postal Communications Authority.

Competencies and duties of AKEP are defined by Law no. 9918, dated 19.05.2008 "On electronic communications in the Republic of Albania" and the Law no. 10132, dated 11.05.2009, "On some amendments and additions to the Law no. 8530, dated 23.09.1999 "On postal service in the Republic of Albania".

MISSION

AKEP is a forward-looking independent regulator for the telecommunications and postal markets seeking to achieve a regulatory framework, which promotes an investor-friendly environment that provides better choice, price and quality for all telecommunications and postal users in Albania.

1 OVERVIEW, DATA ON THE MARKET

Number of undertakings that have registered for providing electronic communications networks and services during 2011 was about the same as in 2010. Referring to the “Register of Undertakings” the number of undertakings that have notified AKEP for the provision of electronic communications networks and services by the end of 2011 was 202 compared with 196 that was by the end of 2010 and respectively:

- ▶ Provision of public mobile telephony service – 4 undertaking, the same as in 2010;
- ▶ Provision of public fixed telephony service – 79 undertaking, versus 82 in 2010;
- ▶ Provision of Internet access service – 130 undertaking, versus 116 in 2010;
- ▶ Provision of value added services – 48 undertaking, versus 43 in 2010;
- ▶ Provision of leased lines – 30 undertaking, versus 37 in 2010.

During 2011, 35 new undertakings have been registered, while 17 undertakings have requested the close all the networks and services.

Moreover, 36 undertakings have notified the closure of one or several services mainly the data transmission service.

With the aim of facilitating, accelerating procedures and increasing transparency in handling notifications and confirming the provision of electronic communications networks and services by the undertakings, during 2011, AKEP worked on drafting a new regulation “On the General Authorization”, accompanying it with the relevant on-line application.

Financial Indicators

The total revenues of undertakings in the electronic communications market for 2011 were 51922 million ALL, which constitute a reduction of 9% compared to 2010 when the revenues were 57087 million ALL. This reduction in the revenues is a crosscurrent tendency with the services’ volume, which has significantly increased in 2011 (Internet and mobile telephony).

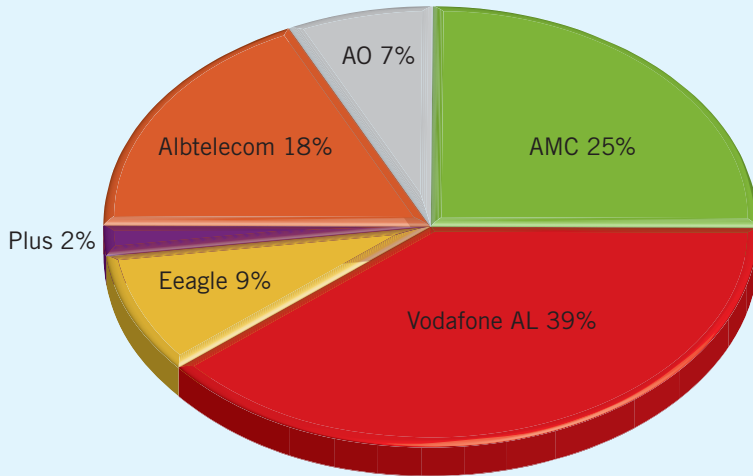
The reduction in the sector’s revenues has come as a result of the reduction of revenues of the mobile operators during 2011, which were 39.2 billion ALL constituting a reduction of 6% compared with 2010 with 41.9 billion ALL. A reduction in revenues has also been noticed in Albtelcom and the alternative operators overall.

The main part of the revenues in the sector also for the year 2011 continues to remain with the mobile operators and Albtelcom, which together own about 93% of the revenues of the whole sector, while the other operators (Alternative Operators) own about 7% market share (a decrease from the level of 8% in 2010). The revenues of mobile operators constitute about 75% of the revenues of the whole market (an increase from the 73% in 2010 for the same comparative indicators), while the fixed

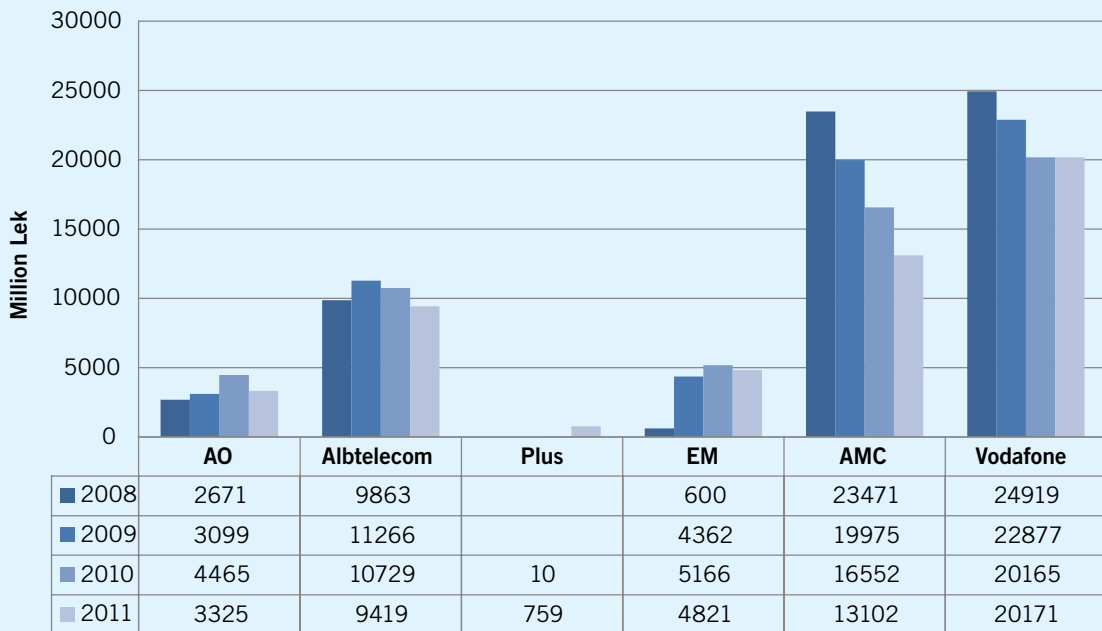
operator Altelecom owns 18% of the revenues of the sector [a slight decrease of about 1 point percentage compared to 2010].

The main alternative undertakings with regard to revenues are estimated to be ABCom, Primo ASC, Abissnet, Nisatel and Info Telecom, which together constitute about 5% of the revenues of the sector, or about 80% of the total weight of the revenues of alternative operators.

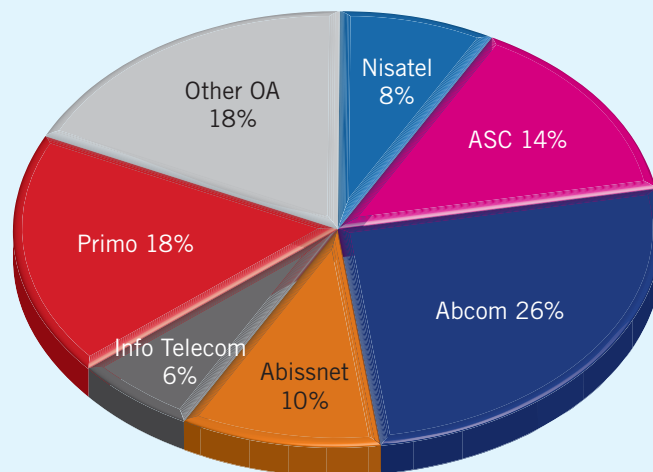
Figure 1 Total revenues of electronic communications' operators (2011)

Figure 2 Trend of the total revenues of electronic communications operators (2008-2011)

Figure 3 Market share in revenues for alternative operators in the electronic communications market for 2011.

Investment

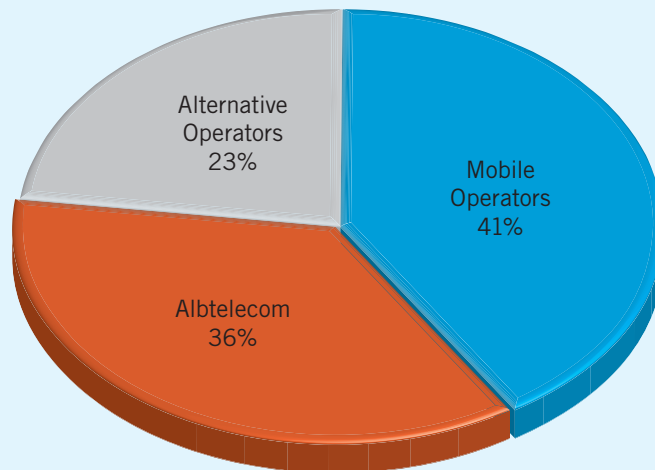
With regard to investments made in 2011, the following table shows the data according to operators' declarations. A considerable growth compared with 2010 shows the investments in fixed networks and optical fiber for backbone networks.

Table 1 Investments of electronic communications operators (2011)

	2010	2011
Investments in fixed network infrastructure:	1,820	3,254
Telephony network PSTN/ISDN	524	427
IP network (ISP), IP platform	222	1,434
Backbone network infrastructure OPTIAL FIBER	1,074	1,393
Investments in mobile network infrastructure	8,089	6,831
Total	9,909	10,085

Employees

The number of full time employees by the electronic communications undertakings in 2011 was 4166 constituting a slight decrease as compared with 2010 [4240]. Distribution on a gender basis shows that in 2011, 45% of employees were women. The undertaking the greatest number of employees is Albtelecom with 36% of the all employees in the whole sector.

Figure 4 Distribution of employees in the electronic communications sector 2011

The following table shows the number of employees in the electronic communications sector at the end of 2011.

Table 2 Number of employees in the electronic communications sector (2011)

	Mobile Operators	Albtelcom	Alternative Operators	Total
Full time employees	1700	1491	975	4166
Of which female employees	941	597	314	1852

1.1 MOBILE TELEPHONY

1.1.1 Number of subscribers and the market share

The number of mobile telephony users by the end of 2011 reached about 5.2 million, constituting a penetration rate (number of users per 100 inhabitants) of 185%, a figure being much higher than the level of 140% in 2010 or the average level of EU of 124% in 2010. The number of mobile subscribers refers to the number of active SIM cards and according to the operators' policy a SIM card may be active for one year from the moment of making the first call, and in case the conversation time ends before the 1-year time limit the subscriber may receive incoming calls for 6 months. Meanwhile, if we refer to the number of subscribers having communicated in the last three months [active], the number of mobile subscribers by the end of 2011 would be 3,108,087 [penetration rate 110%] compared with 3,157,404 by the end of 2010. AKEP considers that the change in the above-cited values happens because number of SIM cards referred to above contains a considerable number of seasonal subscribers, such as for

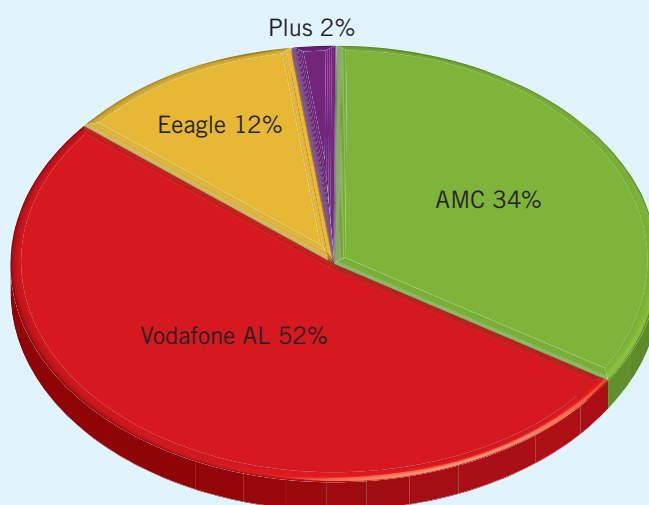

example emigrants or visitors in Albania as well a number of subscribers who may not use a SIM card anymore although it is active. AKEP here refers to the number of active SIM cards as the number of mobile subscribers, as this practice is also followed in other countries.

The annual growth rate of the number of users was about 15% [about 690 thousand users more], which is higher than the annual growth rate of 9% in 2010. During 2011 the newest operator in the market Plus Communication saw the biggest increase with about 370 thousand subscribers more than in 2010, followed by Eagle Mobile with about 290 thousand or 35% growth and Vodafone with 8% annual increase. AMC the biggest operator in the market in terms of number of subscribers has had a reduction of 5% of them.

The total revenues for the four mobile operators during 2011 were 39.2 billion ALL, constituting a reduction of 6% compared to 2010 when the revenues were 41.9 billion ALL.

Figure 5 Revenues and market share of mobile operators (2011)

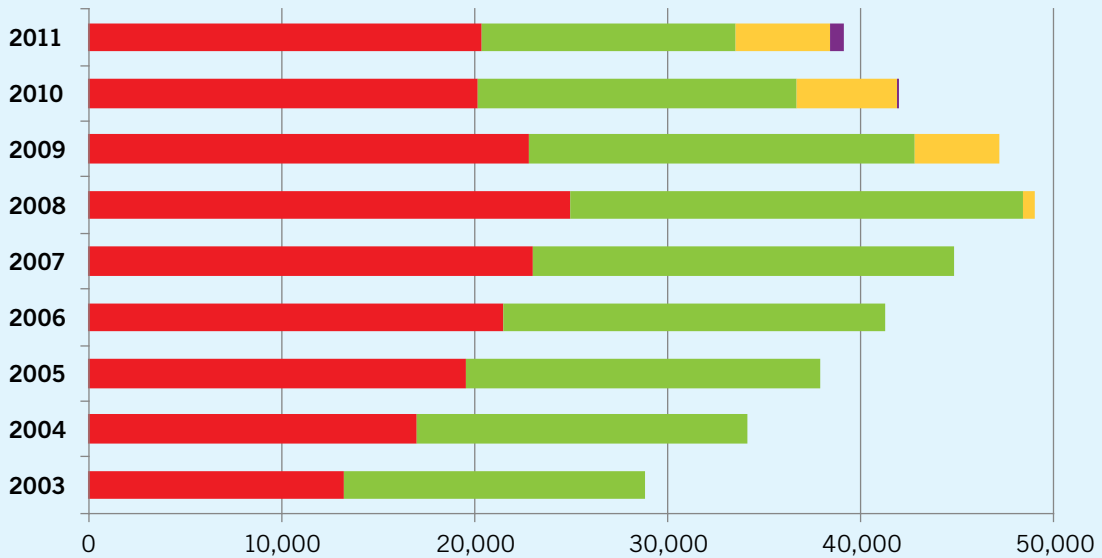

The figure below shows the trend in mobile revenues for the period 2003-2011, where it can be noticed that in 2011 there has been a reduction of the revenues compared with the previous year 2010.

During 2011, AMC has had the biggest decrease with 20% and Eagle Mobile with 6%. Vodafone has had a slight change with an increase of 1%.

Plus Communications, as the newest operator has seen a big increase by about 75 times, but the fact that for the year 2010 Plus was in the market only for one month should be taken into consideration.

Figure 6 Total revenues of mobile operators 2003-2011

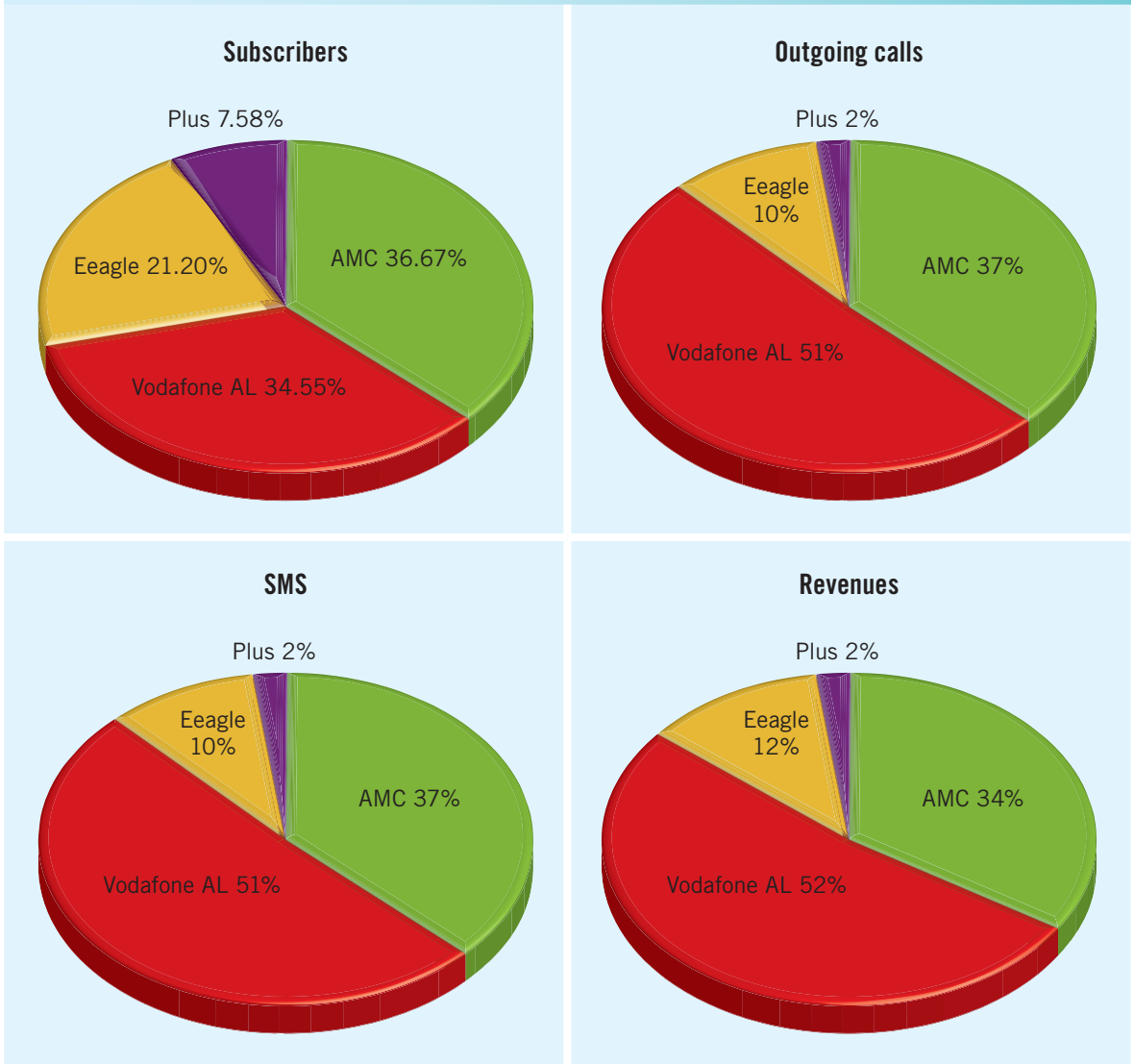
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
■ Vodafone	13,266	17,007	19,605	21,483	23,075	24,919	22,877	20,165	20,347
■ AMC	15,526	17,106	18,326	19,811	21,785	23,471	19,975	16,552	13,214
■ Eagle						600	4,362	5,166	4,865
■ Plus								10	751

Million Lek

The following figure displays the market shares for the year 2011 for certain main indicators.

The charts show that AMC owns the bigger market share as regards the number of subscribers with 37%, while as regards the revenues it owns 34%, outgoing calls 37% and SMS 37%, while Vodafone has bigger market shares in terms of revenues with 52%, while it owns 51% of market share for outgoing calls 51% for SMS respectively. Eagle Mobile has reached to 21% market share in terms of number of subscribers and 12% market share in terms of revenues, 10% market share for outgoing calls and SMS, while Plus Communications has reached about 8% market share as regards the number of subscribers, 2% in revenues and 2% in SMS.

Figure 7 Market shares of mobile operators (2011)

1.1.2 Structure of users of mobile telephony 2011

The structure mobile telephony users, prepaid and postpaid (contract), continues to be stable during the years, in 2011, 91% of subscribers were prepaid users. Generally, this structure is similar for the four mobile operators, although about 14% of Eagle Mobile total users are postpaid for 2011, compared with the three other operators where 6-8% of total users are postpaid.

The following table shows the statistical data for 2011, regarding the number of mobile subscribers detailed into “Family” and “Business” subscribers as well as Internet service users according to 2G and 3G access, the number of subscribers that have changed operator by means of number portability service as well as the number of subscribers that have changed their tariff plans in mobile networks for 2011 classified by operators.

Table 3 Breakdown of mobile subscribers 2011				
Breakdown for mobile telephony subscribers	AMC	VF-AL	EAGLE	PLUS
The total number of mobile telephony subscribers, detailed into:	1,920,000	1,809,264	1,110,363	396,722
Family users	1,804,800	1,767,303	911,493	369,368
Business users	115,200	41,961	198,870	27,354
Number of subscribers using the mobile network for GPRS/EDGE access	779,805	267,788	86,492	70,955
Number of mobile telephony subscribers with UMTS broadband access in total:	55,000	228,249		
- through the mobile telephone device	46,000	202,756		
- through cards/modems/keys (not mobile devices)	9,000	25,493		
Number of subscribers who have switched the tariff plan	56,173	139,752	107,505	3,672
Number of subscribers who have switched operator (number portability) Net number: IN-OUT	-4553	8561	3699	-7707
From other mobile networks to your network (port IN)	9,575	18,571	9,267	2,445
From your network to other mobile networks (port OUT)	14,128	10,010	5,568	10,152

1.1.3 Average monthly use of mobile services

The growing trend of the average call use that started in 2009 has continued in 2011, although this growth has been much lower than the significant increase in 2009 and 2010. The estimate calls consumption has increased with 4-5%, while the use of SMS has increased considerably with 21%. During 2011 a mobile telephony user has made approximately 83 minutes of outgoing calls and has received 94 minutes incoming calls, resulting in 177 minutes of communication per month and has sent about 12 SMS per month.

	2010	2011	% Diference
Outgoing calls per month	80	83	4%
Incoming calls per month	90	94	5%
MOU¹	170	177	4%
SMS (outgoing) per month	10	12	21%

1.1.4 New services: 3G

On 10 January 2011, Vodafone Albania launched for the first time the 3G services in Albania, and AMC shortly after receiving the right, started the provision of 3G services in November 2011. The following table shows that the number of subscribers using 3G services in both networks is about 280 thousand.

Meanwhile, the number of users with 3G modem/USB cards enabling Internet access through PC, by the end of 2011 was about 34 thousand which constitutes 20% of subscribers in total (fixed and 3G) with broadband access in Albania. Thus, in less than a year the use of this service seems satisfactory. Together with the entrance into the market of AMC, a reduction of tariffs for 3G services is noticed.

	AMC	VODAFONE	TOTAL
Number of subscribers of mobile telephony with UMTS broadband access in total:	55,000	228,249	283,249
- through mobile device	46,000	202,756	248,756
- through cards/modems/keys (not mobile devices)	9,000	25,493	34,493

¹Minutes Of Use: Minutes of use measured by the amount of outgoing and incoming calls.

1.2 FIXED TELEPHONY

1.2.1 Number of subscribers and market share

In 2011, the fixed telephony in contrast to the other years has seen an increase in the number of subscribers. The number of fixed telephony subscribers by the end of 2011, reached about 339 thousand, constituting a growth with about 7000 subscribers or 2.2% compared with about 332 thousand by the end of 2010. The penetration rate of fixed telephony in Albania reached 12% compared with 10% in 2010. Nevertheless, this level is still very low, compared with the EU countries [with an average of 45%] and the region.

During 2011, the number of Albtelecom subscribers is reduced [as in 2010] with about 19 thousand or 7% compared with 2010, while the number of subscribers of fixed alternative operators has increased with 26 thousand or 49% compared with 2010.

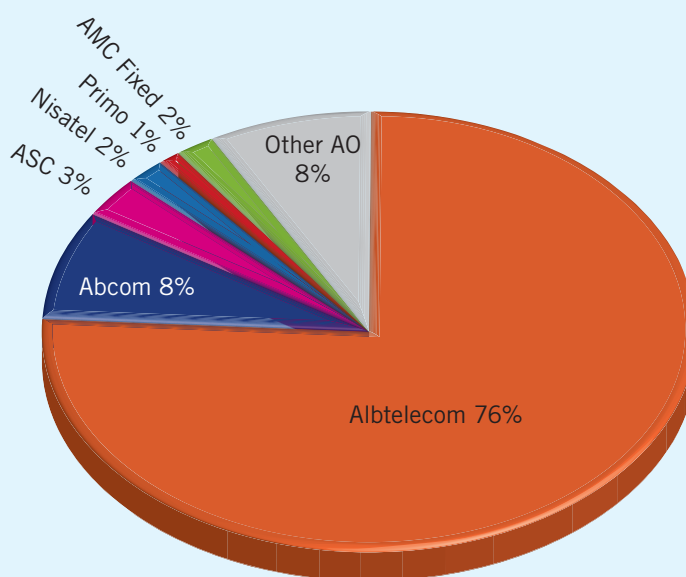
By the end of 2011, Albtelecom had about 259 thousand subscribers while the alternative operators had about 80 thousand. The decrease in the number of Albtelecom subscribers and the increase in the number of alternative operators' subscribers resulted in a reduction of the market share of Albtelecom from 84% in 2010 to 76% in 2011.

According to data, ABCom, ASC, Nisatel, Primo and AMC Fiks [which started in December 2011 the provision of fixed telephony service with fixed numbers using the GSM network] are the five bigger alternative operators owning about 67% of the number of subscribers of fixed telephony of alternative operators. ABCom and ASC have had the biggest annual increase with 36% and 37% respectively, and AMC, which in only one month of activity in the provision of fixed telephony service with fixed numbers using the GSM network has managed to get 2% market share. ABCom continues to be the biggest fixed alternative operator with about 27 thousand subscribers. It is worth mentioning ABCom and ASC as the two biggest operators present in the market with "triple play" offers, providing broadband Internet, telephony and TV.

Table 6 Distribution of the number of fixed telephony subscribers (2010-2011)

	Albtelecom	Abcom	ASC	Nisatel	Primo	AMC Fiks	Other OA	Total
2010	277,763	19,975	7,408	5,900	3,678		16,778	331,502
2011	258,943	27,167	10,129	4,950	3,300	7,565	26,790	338,844
Diference	-7%	36%	37%	-16%	-10%		60%	2.21%

Figure 8 Market share of the number of fixed telephony subscribers (2011)

1.2.2 Average monthly use of Altelecom services

The consumption of incoming and outgoing calls by an Altelecom subscriber had an increasing trend compared with 2010 and previous years, thus altering the decreasing trend, which characterized the end of 2009. This increase is also reflected in the MOU.

Table 7 Average monthly use of Altelecom services 2008-2011

	2008	2009	2010	2011
Outgoing calls	164	136	151	179
Outgoing local	136	112	112	135
Mobile	11	10	7	9
National towards fixed	9	41	21	21
International	6	5	4	6
Received calls	191	181	204	207
MOU	355	317	356	386

The average consumption of calls performed is 179 minutes per month of outgoing calls and 207 minutes per month of received calls, which means that during 2011 a user of Altelecom has spent on average 386 minutes or approximately 6.5 hours of communication per month using a fixed telephone.

1.3 INTERNET

1.3.1 Number of broadband Internet subscribers and their structure

According to the 2011 data, provided by Altelecom, alternative operators, Vodafone and AMC with regard to the number of subscribers having 3G broadband access (using USB/modem cards), as well as AKEP estimation, the number of families that have broadband internet access is about 161 thousand or about 22% of families, while it is estimated to be over 13.000 business subscribers. Based on these data, the number of broadband lines (fixed and 3G-USB/modem) per 100 inhabitants is about 6.2%, compared to 3.7% that was by the end of 2010.

During 2011, alternative operators and the two mobile operators Vodafone and AMC have seen a considerable growth in broadband connections, while Altelecom has suffered a decrease in the number of broadband connections. Among fixed alternative operators, ABCom remains the operator with the biggest number of broadband connections with about 30 thousand by the end of 2011, which constitutes an increase of 116% from the year 2010. ABCom market share has grown from 11% in 2010 to 21% in 2011 and also is the second biggest operator for fixed and mobile broadband connections with 17% market share. A big increase is also seen for the second biggest alternative operator ASC with 79% accounting for 7% market share for fixed broadband access and 6% for fixed and mobile broadband.

Table 8 Distribution of the number of subscribers with broadband access (2010-2011)

	Altelecom	Abcom	ASC	Nisatel	Primo	Bleta	Other OA	AMC	Vodafone	Total
2010	70,597	13,575	5,666	2,600	4,928	3,000	21,351			121,717
2011	60,055	29,321	10,129	2,500	4,381	3,500	29,811	9,000	25,493	174,190
Diference	-15%	116%	79%	-4%	-11%	17%	40%			43%

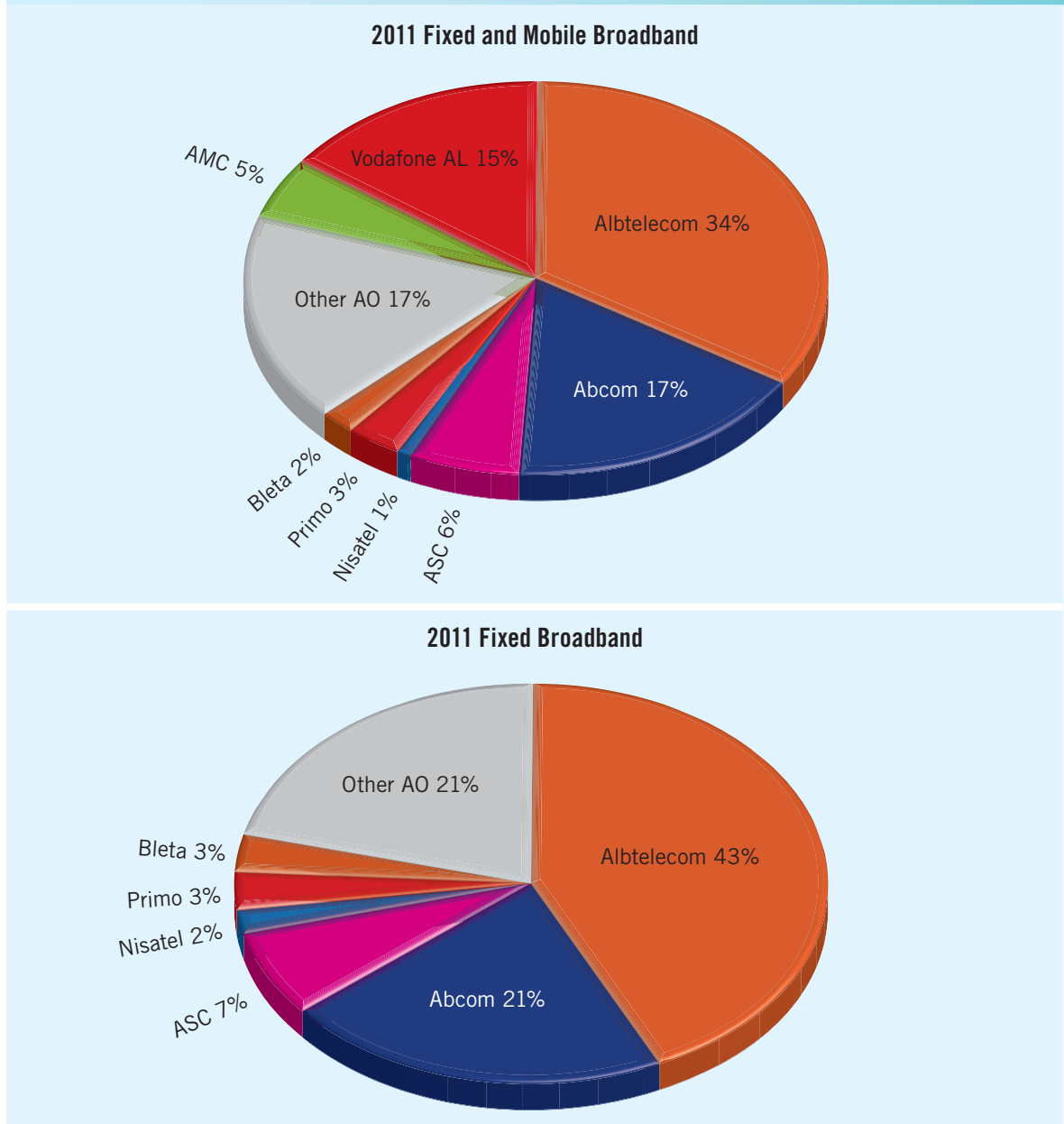
Altelcom broadband subscribers have decreased with 15%. The considerable growth in the number of alternative operators' subscribers and the reduction in the number of Altelecom subscribers resulted in a significant reduction of Altelecom market share for fixed broadband access: from 58% in 2010 to 43% in 2011.

Broadband access from mobile networks seems to have started to produce positive

effects since Vodafone Albania that has been in the market for about 12 months and AMC for about 2 months have managed to have about 34 thousand broadband subscribers with 3G USB/modem cards, which constitute 20% of the total number of broadband subscribers [fixed and mobile]. Meanwhile the number of mobile subscribers of these two operators using broadband internet service through mobile devices is about 280 thousand by the end of 2011.

Figure 9 Market share for broadband access (2010-2011)

Based on the reported data it is noticed that a considerable number of broadband connections from alternative operators is performed by means of a combination of optical fiber, coaxial cable or copper line. Meanwhile, about 10% of ADSL subscribers of

Albtelecom obtain Internet access with MSAN where the connection from the telephone exchange to the cabinet is made with optical fiber and then with copper line, which may be considered as FTTN (Fiber To The Node). Albtelecom has made considerable investment in NGA by installing a great number of MSAN for the connection of all subscribers into NGA/NGN network.

During 2011, qualitative changes are noticed as well as tariff reduction in the provision of Internet broadband access.

The most commonly used speed is increased from 1-2 Mbps to 2-4 Mbps. About 48% of subscribers with fixed broadband access have a speed of 2-4 Mbps and about 14% have access with 4 Mbps. The main operators also have offers for greater speed 4-20 Mbps.

Table 9 Classification of subscribers with broadband access according to technology 2011		
	Alternative	Albtelecom
Internet access speed	256 kbit/s 20 Mbit/s	2 Mbit/s 12 Mbit/s
Mostly used speed	1-2 Mbit/s	2-4 Mbit/s
Number of subscribers with access to integrated services:		
TV, Internet and Telephony	3947	0

1.3.2 Provision of wholesale Internet access and infrastructure

An important factor contributing to the quality and tariffs of broadband access for subscribers is also the connectivity of ISPs with the global Internet.

The following table shows data on the infrastructure established by the operators for optical fibre networks and the connection with the global Internet (World connectivity). The data show that connectivity with Global Internet is increased from about 14 Gbps by the end of 2010 to about 30 Gbps by the end of 2011.

Table 10 Data on the infrastructure of wholesale Internet access 2011			
	Alternative	Albtelecom	Total
Global Internet connection—International connections (Gbps)	10	20	30
Optical Fibre installed (length km)	1822	2837	4659

A considerable growth is also seen in the optical fiber length installed by the operators which has more than doubled in 2011 (4689 km) compared with 2010 (2161 km).

The main reason for these positive growth rates was the increase in investment in infrastructure being oriented towards the optical fiber such as the capacity increase from Albtelecom and alternative operators such as ATU which has installed about 540 km of optical fibre until the end of 2011.

Meanwhile, the number of internet cafés that get access from ISPs, according to the data from operators is about 1100 with no considerable differences from previous periods.

2 ECONOMIC MARKET REGULATION ACTIVITY

Economic market regulation is the key aspect in the activity of a regulatory authority with consequences on the operators and the end user. The economic regulation is based on the market analysis and the determination of regulatory measures with the aim of encouraging efficient competition in the provision of electronic communications networks and services.

2.1 MARKET ANALYSIS

Pursuant to the provisions of the law 9918 and the Regulation on Market Analysis, AKEP approved the final versions of the three key documents regarding the market analysis also imposing the relevant measures on the operators designated as SMP.

On 13.04.2011 AKEP published the final analysis of the wholesale access services into fixed and broadband networks, which contain analysis of markets no.14 and 15 of the Regulation on Market Analysis:

- ▶ Wholesale market of access to physical networks infrastructure (including split access partial and non-partial) from a fixed location.
- ▶ Wholesale market of broadband access.

Based on this analysis, AKEP designated Albtelecom as SMP in the above relevant markets imposing obligations for transparency, nondiscrimination (publication of RUO), tariff control and cost orientation for the opening of Albtelecom LLU (full unbundled and shared access), also defining the maximal level of tariffs for access to the local network of Albtelecom for LLU.

With regard to wholesale broadband access (bitstream) services, the obligation for transparency, nondiscrimination and wholesale access were imposed on Albtelecom.

- ▶ At DSLAM level;
- ▶ At ATM/Ethernet level;
- ▶ At IP level
- ▶ Resale

Albtelecom is obliged to grant wholesale broadband access [bitstream] into Albtelecom network, in commercial terms, including tariffs for these services. In cases of disputes between parties, the provisions of the law 9918 and the relevant regulatory framework shall apply.

Albtelecom is obliged, in case of giving access to an operator for wholesale broadband access [bitstream], to update the Reference Offer of open access [RUO] for the service provided making it available also to the other operators in nondiscriminatory and transparent terms.

On 13.04.2011 AKEP published the final analysis of retail and wholesale markets of leased lines or markets no.7, 12 and 13 of the Regulation "On Market Analysis" or markets no. 7, 13 and 14 of the EC Recommendation [2003/311/EC] specifically:

- ▶ Retail market of minimum leased lines [including specific kinds of leased lines up to 2 Mb/sec]
- ▶ Wholesale market of terminating segments of leased lines;
- ▶ Wholesale market of trunk leased lines

Based on this market analysis AKEP designated Albtelecom as SMP in the above relevant markets imposing obligations for transparency, nondiscrimination, tariff control and cost orientation for wholesale and retail leased lines. AKEP imposed the maximal level of tariffs for national wholesale leased lines at the level of BULRAIC costs, and imposed considerable reductions of tariffs for international leased lines with 62-64%. Among other obligations it is worth mentioning the obligation to grant access for leased lines with high capacity such as 34 and 155 Mbps [before the maximum was 2 Mbps] as well as the definition of deadlines for the provision of leased lines taking into consideration the EC recommendations

On 5.07.2011, AKEP published for consultation the analysis for SMS wholesale termination markets termination into mobile networks and on 31.10.2011 took the relevant decisions for the designation as SMP undertakings of AMC, Eagle Mobile, Plus Communication and Vodafone Albania in SMS termination into their networks. Upon designation as SMP were imposed the regulatory sanctions with obligations for nondiscrimination, transparency, granting access and tariff control and cost orientation for SMS termination, defining also the level of SMS termination tariffs for the four operators imposing the tariff reduction divided into time periods until 01.09.2013.

The SMS wholesale termination market is not part of the List of Markets of European Commission Recommendation of 2003, nor that of 2007, and it is not even part of the list of markets in the Regulation of Market Analysis approved with DSB No. 747, dated

17.09.2009. However, the regulation, as well as the EC recommendations foresee that AKEP may analyze markets that are not part of the list of markets justified for ex-ante intervention or their analysis. In accordance with the definitions of the regulation and the EC recommendations, before analyzing the SMS termination market for SMP, AKEP has proven that this market fulfills the three criteria that justify the intervention.

2.2 REGULATORY MEASURES

Carrier selection and pre-selection

Carrier Selection (CS) and Carrier Pre-selection (CP) enables the end users of a public telephony communications network², by using the telephone line of the public telephone network operator (access provider) with which they a contract, to select themselves the provider of telephone calls that they consider best for their needs, especially with regard to prices and quality of calls. In this way, the possibility for greater competition is created between operators for the provision of phone calls thus increasing the end users' benefits for lower tariffs.

In the period 24.02.2011-30.04.2011, AKEP conducted the public consultation for the implementation of Carrier Selection and Pre-selection (CS(P) of calls, and on 29.06.2011 approved the Regulation and Instruction on implementation of Carrier Selection and Pre-selection.

The approved documentation includes the rules for the implementation of CS(P) and instructions for the interested parties as CS(P) is a new practice in Albanian market, while the regulation defines the relations between parties involved in the process: CS(P) access providers, carriers of subscribers' calls. The accompanying document designated Albtelecom as the operator that is obliged to provide CS(P) as well the CS(P) phased implementation. Implementation of this obligation is made by Albtelecom by amending the RIO and including in it the CS(P) service.

LLU Implementation

LLU-Local Loop Unbundling is an obligation imposed on the fixed incumbent operator for granting access to other operators into its local network of subscribers' telephone lines, in order enable its subscribers to benefit broadband Internet and telephone calls from other operators. This regulatory measure or obligation increases the range of choice for the subscribers and competition in the market, positively influencing the growth of broadband access and tariff reduction.

AKEP with Decision no.1565 dated 13.04.2011 of the Steering Board on designation as SMP of Albtelecom for broadband wholesale access (wholesale market of access to physical networks infrastructure (including full and common access-LLU) from a fixed location), decided the obligation of Albtelecom to open the local loop as well as the obligation to publish the RUO-Reference Unbundling Offer, which is the basic document

²Usually the fixed incumbent operator's network

defining the procedures and relations between operators on the implementation of opening the local loop. Albtelcom on 14.11.2011 submitted to AKEP the Access reference Offer for the Local Loop.

After the submission of RUO by Albtelcom, this document was published on AKEP webpage for consultation with the interested parties 20.11-20.12.2011.

Implementation of Number Portability

Number porting is a regulatory measure as well as a right for the end user to benefit at minimal costs. After intensive and specialized work, AKEP enabled the Number Portability. On 04.05.2011 the first number was ported from the network of one operator to another. Although until the end of 2011, 41 000 numbers were ported, this indicator is not very significant to show the impact of the implementation of this regulatory measure, but is the increase of competition in the presentation of low tariff packages for the mobile services users.

Cost Orientation

Cost orientation of tariffs is a legal obligation for SMP operators. AKEP, after costs modeling by international consultants and on conclusion of public consultation for cost orientation of mobile tariffs conducted on 29.12.2010-29.01.2011, decided that tariffs of termination and origination into mobile networks for the orientation to BULRAIC costs are regulated by means of a scaled reduction according to the table below:

Table 11 Scaled reduction of tariffs of termination and origination into mobile networks for the orientation to BULRAIC costs (ALL/min) (Final)

	Until 28.02.2011 ²	1.03- 31.08.2011	1.09.2011- 31.08.2012	1.09.2012- 31.08.2013	1.09.2013-
AMC, Vodafone	10.5	8.85	7.57	6.1	4.57
Eagle Mobile	12.92	10.89	8.85	6.52	4.57

During 2011, the three mobile operators with SMP for calls termination applied the imposed reductions on 1.03.2011 in accordance with the amounts shown in the above table.

³Tariffs in ALL/minute VAT excluded

3 TECHNICAL REGULATION ACTIVITY

During 2011, technical regulation mainly consisted in:

3.1 EFFECTIVE ADMINISTRATION OF FREQUENCY SPECTRUM

Effective Administration of frequency spectrum is based on the study and implementation of decisions, recommendations and reports approved by ECC (ECO-European Communication Office) and ITU-International Telecommunication Union (RR) with regard to the coordinated use of radiofrequency spectrum.

Implementation of these documents is made by updating the Frequency Use Plan and assignment for use by the undertaking of frequencies for all types of electronic communications services.

Pursuant to the above-mentioned decisions, during 2011, individual authorizations have been issued for 630 new/changed fixed radio connections and 63 authorizations for the use of frequencies for 170 PMR radio communications and radio alarm systems.

A priority is considered the use of spectrum in enabling the provision of 3G standard services, which include wireless voicemail services, broadband Internet access, videoconferences, etc.

On conclusion of a very transparent process of study, public consultation with the interested parties, cooperation with the Minister for Innovation and ICT started in 2010, the following were made possible:

- ▶ On 10 January 2011 “Vodafone Albania” s.a., launched for the first time in Albania the 3G standard services.
- ▶ On 14 September 2011, on conclusion of the public tender, AKEP issued the individual authorization to “AMC” s.a. for the provision of these services, winning this right for the bid price of 15 100 000 Euros.

Furthermore, AKEP has been working on drafting the proposals for the amendment of the National Frequency Plan. These amendments are foreseen to take place after the World Radio communications Conference 2012 [WRC-12].

3.2 APPROVAL OF STANDARDS AND QUALITY OF SERVICE INDICATORS

- ▶ Definition and implementation of standards in the provision of electronic communications networks and services as well as the requirement on the quality indicators are considered as key elements in introducing products to telecommunications services consumers.

Concerning the above, AKEP drafted, consulted and approved the regulatory document “On Technical Conditions for the construction of Urban Cable Networks Infrastructure and Optical Fiber Networks Infrastructure”.

This regulation defines the technical requirements to be met in the development,

planning, design, construction and maintenance of urban cable networks infrastructure and interurban optical fiber networks infrastructure of electronic communications.

AKEP, through the requirements of this regulation, supports the undertakings that operate in the field of electronic communications infrastructure construction throughout the territory of the Republic of Albania.

For this reason, this document is provided to several central institutions as well as the urban planning units in counties and municipalities.

- ▶ Upon entrance into force of the Decision No.331, dated 14.4.2011, of the Council of Ministers "On approval of technical rule "On essential requirements and conformity assessment of telecommunications radio and end equipment"", AKEP compiled the regulation "On Conformity Recognition", and undertook all the necessary actions to implement this decision.

3.3 ADMINISTRATION AND CONTINUOUS LIBERALIZATION OF DOMAINS UNDER .AL

As regards the liberalization of domain registration under .al, apart from the management of the current system, AKEP has also been working on the establishment of "Registry/Registrar" system, which will enable the full automation of the process starting from the application to the domain possession. In 2011, the procurement procedure for the system upgrade was concluded.

The progress of the domain registration under .al in years is given in table below:

Domain	Number of domains registered,1998-2009	Number of domains registered, until 2010	Number of domains registered
.al	1182	3912	6200
.com.al	309	435	544
.gov.al	160	192	273
.org.al	93	93	116
.edu.al	75	81	124
.net.al	12	18	23
.mil.al	8	8	8
Total	1893	4793	7387

As it is noticed from the table, the continuous liberalization and acceleration of processing procedures for the applications resulted in an increase of registrations of 2.5 times in 2010, compared with 2009, and 1.5 times in 2011 compared with 2010.

4 INSPECTING AND MONITORING ACTIVITY

4.1 INSPECTING ACTIVITY

Pursuant to the annual inspection plan, in 2011 were performed 36 inspections altogether to the undertakings providing electronic communications networks and services in accordance with the General Authorization regime. From these inspections, 30 were of a general thematic according to the annual plan and 6 had a specific thematic.

Object of inspections was the verification of the implementation of the Authorization conditions on:

- ▶ provision of fixed public telephony network
- ▶ provision of public network for data transmission/internet
- ▶ provision of fixed public telephony service
- ▶ provision of public service for data transmission/internet.

Problems identified on the undertaking during inspections, their treatment and elimination has been followed continuously by the relevant specialists. The inspections performed have helped the undertakings in conducting their activity correctly and the inspection units of AKEP to improve the inspection procedures.

4.2 MONITORING ACTIVITY

During 2011, the monitoring activity was invested in:

- i. Verifying undertaking's complaints for interference
- ii. Monitoring UHF and VHF bands
- iii. Scanning the 3.4-3.6 GHz band in Tirana district;

In 2011, was realized the procurement of the National Testing Center for transmission networks GSM, UMTS, etc. This center enables the measurement of parameters and quality of coverage with signal of mobile telephony operators throughout the territory of the country.

Also, the first phase of the study for the establishment of the National frequency spectrum Monitoring System finished. This study is being conducted with the support of ITU expertise.

5 JURIDICAL ACTIVITY UNDER REGULATION

Telecommunications market regulation requires the intertwining of economic, technical and legal aspects.

The juridical activity of AKEP during 2011 has mainly consisted on:

- ▶ Legal compilation and processing of sublegal acts issued by AKEP.
- ▶ Treatment of requests and complaints addressed to AKEP by the licensed undertakings and third parties;
- ▶ Attendance of administrative proceedings initialized by AKEP;
- ▶ Resolution of disputes between undertakings of telecommunications networks and services.
- ▶ Representing AKEP as litigant party in legal processes at its charge and following the procedures in all the instances.

Pursuant to article 8, letter (n) of the law 9918, AKEP has exercised its competencies in resolving disputes between undertakings by performing 18 administrative proceedings compared to 10 proceedings in 2010.

AKEP has examined 11 administrative complaints, which have resulted in decisions of the Steering Board.

During 2011, AKEP has taken part in 20 legal processes among which in 17 cases has been called as defendant and in 3 cases as third party.

Regarding judicial processes in the quality of the defendant AKEP:

- ▶ Has won two cases;
- ▶ 16 cases are in process;
- ▶ 1 case has been dismissed

The Judicial District Court of Tirana, out of three cases where AKEP was called as third party, for one case has decided to partially accept the charge and two other cases are under process.

6 POSTAL MARKET REGULATION

Despite the absence of a unit for regulatory issues in postal sector, in the structure of AKEP, the institution has not neglected the obligation to exercise these functions during 2011. The regulatory issues in the postal sector have been followed through working groups set up upon the order of the Chairman.

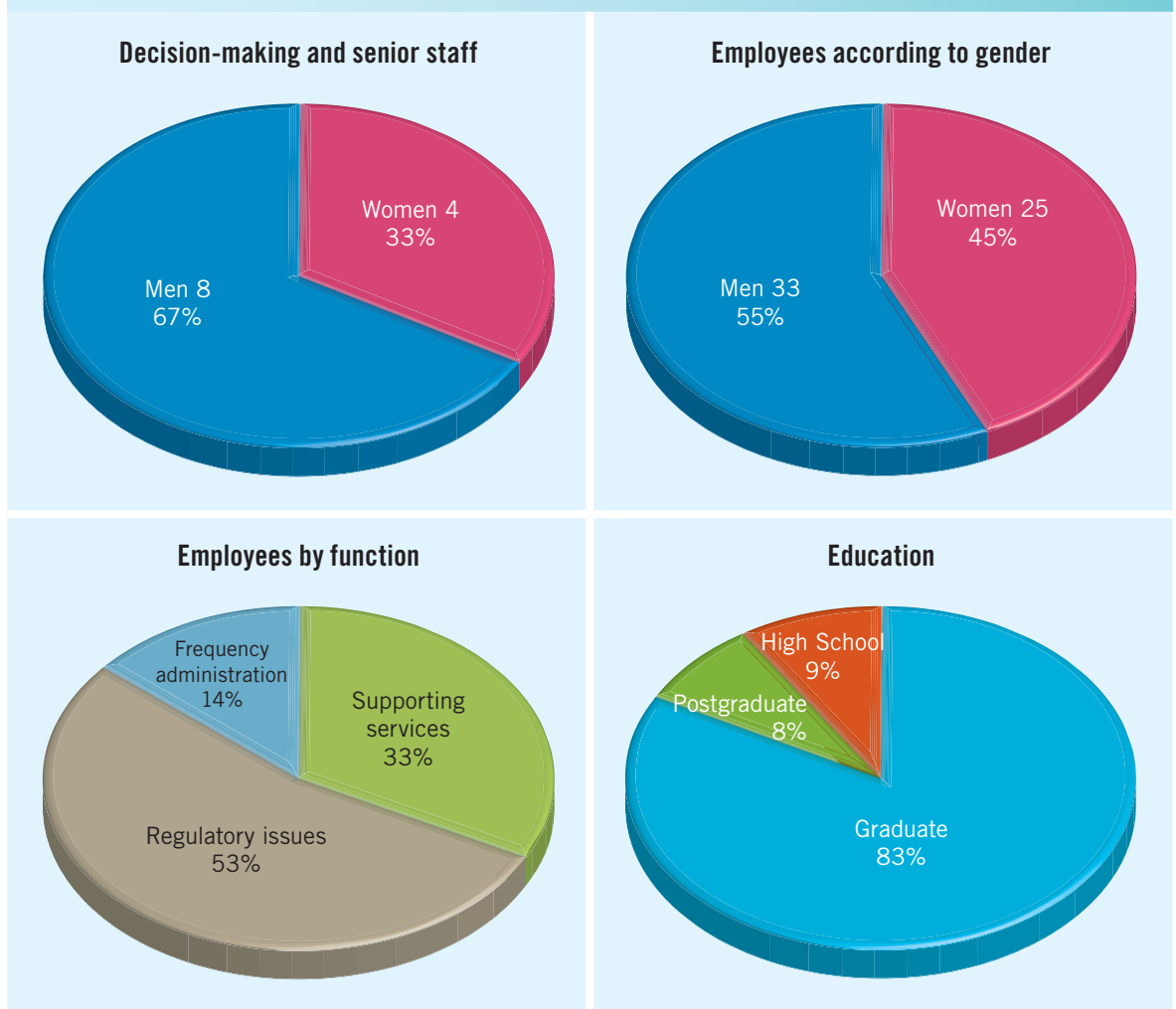
For this purpose, was drafted, consulted and approved the Regulation no. 21, dated 18.03.2011 “On General License for the provision of postal services”. Based on the provisions of this regulation, the treatment of undertakings’ requests was enabled with regard to:

- d. Transposition and issuance of “General License for the provision of postal services” to 10 postal operators. These undertakings had previously acquired a license for the provision of postal services by the Ministry of Transport and Telecommunication..
- e. Issuance of “General License for the provision of postal services” to 1 [one] new postal operator.

7 AKEP FUNCTIONING

7.1 ORGANIZATION CHART AND HUMAN RESOURCES

Figure 10 AKEP structural composition is displayed in the following charts:

The structure and salaries at AKEP are defined pursuant to the Law No. 9584, dated 17.07.2006, "On salaries, bonuses and structures of the constitutional and other independent institutions, created by law" as amended. The total number of AKEP employees also for 2011 was 60.

The structure and organization chart of AKEP [previously TRE] was approved upon Decision of the Parliament prior to the approval of the law 0018, thus the compilation of a new draft structure and organization chart is considered necessary, in view of the fulfillment of legal obligations and increase of flexibility and transparency of services provided by AKEP.

The draft structure foresees an increase in the number of employees from 60 to 70, and is designed taking into account the models of regulatory authorities in the region. The procedure for the approval of the draft structure was submitted to the Parliament.

Considering the fact that AKEP regulates a specialized market with high development dynamics, the increase of administrative capacities and technical expertise remains a process AKEP pays continuous attention.

With regard to the above, in 2011 several trainings were performed based on the necessity of increasing the administrative and professional capacity as well as acquisition of experience for the fulfillment of annual goals of AKEP.

7.2 REALIZATION OF ANNUAL FINANCIAL INDICATORS OF AKEP

With Decision of the Council of Ministers no.100, dated 09.02.2011, the expenses fund of AKEP was approved at the amount of 330,000,000 ALL. Performance of AKEP's economic and financial indicators is shown in the following parameters:

Table 13 AKEP financial indicators (Lek All)

No	Naming	2011 Plan	2011 Realization
A	Total revenues	330,000,000	263,309,006
B	Total expenditures	330,000,000	229,949,417
1	Expenditures on salaries and other subsidies	79,000,000	66,698,621
2	Expenditures on social and health insurance	10,000,000	8,116,454
3	Expenditures on materials	5,500,000	4,724,058
4	Expenditures on services	38,000,000	30,896,293
5	Expenditures on Investment	197,500,000	119,513,991
C	Tariff for radio communications Service:		291,602,407
1	Collected and transferred to the State Budget		291,602,407
2	Benefited as tax agent (0.5% of the amount)		14,580,120
3	Spent in the form of bonuses		14,580,120

Revenues at AKEP are obtained from payments:

- ▶ For granting and use of frequencies,
- ▶ For the allocation and use of numbers and number series,
- ▶ For the registration of .al domains,
- ▶ Other, [radio operator certificate, type approval certificate, radio amateur, etc].

7.3 ESTABLISHMENT AND UPGRADE OF INFORMATION SYSTEMS AND IMPLEMENTATION OF ON-LINE SERVICES

In 2011, in line with the government objectives, AKEP worked on the transition to e-Agency, i.e. provision of on-line services to its “consumers”, as well as the computerization of internal procedures and information processing. For this purpose, AKEP has managed to achieve:

- ▶ ***On-line application system for the general authorization***

The on-line application module is based on the Web technology also equipped with a high level of information security. The module operates in the Web and enables the application, analyzing, administration, reply and storage of all the correspondence with regard to the application for general authorization by the undertakings in an on-line digital format.

This system enables the increase of transparency and the reduction of processing time for applications. Meanwhile we are working on implementing the on-line system for the applications for individual authorization for frequencies and numbering.

- ▶ ***Operators’ data storage system on infrastructure in WebGIS [ATLAS] on-line format***

Establishment of “ATLAS” system serves to obtain precise cartographic data in digital format for:

- Optical Fibre Network installed throughout the territory of Albania
- Radio connections Network
- GSM/3G systems network [location of towers and BTS]

The system shall have WebGIS [web Geographic Information System] portal, thus a type of technology in order for the data to be viewed and received on-line.

For the first time in Albania, we will have a centralized database for the installed fibre network and radio systems. The advantages of this system are:

- Transparency for the free data transmission capacities;
- Improvement of the use of electronic communications capacities;

- Accurate and qualitative analyses and planning of electronic communications infrastructure.

The system shall mainly come to the aid of central and local government institutions as well as electronic communications undertakings.

▸ ***e-cabinet, DMS***

Documents management system is an important engine in accelerating processes, risk reductions as well as decrease of operational costs. E-cabinet provides the possibility to digitally manage the institutions' correspondence and security in information storage.

The system contains electronic documents and scanned documents within the process of correspondence. The benefits of managing the documents with this system lie in:

- Efficiency and productivity of AKEP activity;
- Electronic data storage;
- Process automation;
- Electronic routing of information;
- Reduction of printed information, storage costs and tariffs, etc;
- Increase of transparency

▸ ***Improvement of AKEP information technology infrastructure***

Pursuant to technical specifications issued by NAIS, AKEP invested in enabling the upgrade of e-mail management system, a system which provides availability and quality in accordance with the set standards.

Furthermore, AKEP has worked on obtaining some highly important systems, which perform the automatic and periodical backup of AKEP database, thus eliminating the risk of losing information, as a result of human errors, such as:

- Frequency Use Plan management system;
- Numbering Plan management system;
- Systems for the automation of AKEP work processes..

